

Savoir sans Frontières

COSMIC STORY

*ISTORIA
COSMOS*

Jean-Pierre Petit

Andromeda? Trebuie mai intii
sa treceti prin Orion. Dupa aceasta
continuati drept inainte!..

Traducere

MACOVEI

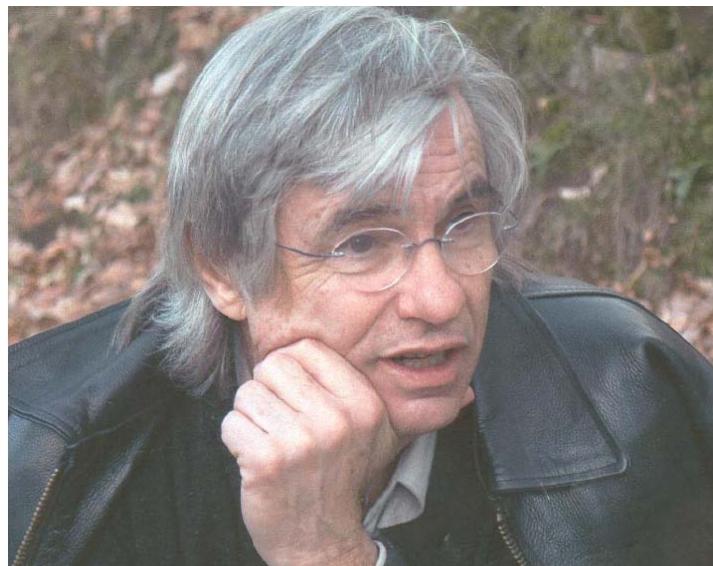
Cornelia

Cunoștințe fără Frontiere

Asociatie – legea din 1901

Sit : <http://www.savoir-sans-frontieres.com>

Președinte : Jean-Pierre PETIT

Jean-Pierre Petit : Fost Director de cercetare la CNRS, astrofizician, creator de un stil nou : BENZILE DESENATE STIINTIFICE. In 2005 a decis să pună lucrările domniei sale în număr de două zeci, în domeniul public dând posibilitatea de a fi descărcate gratuit pe site-ul său web. El a creat deasemenea asociația « Cunoștințele fără Frontiere » care si-a fixat ca obiectiv de a distribui gratuit cunoștințele, inclusiv cunoștințele științifice și tehnice în lumea întreagă. Asociația, care funcționează datorită donațiilor, retribuie traducătorii cu 150 euro (în 2006) ea plătind comisioanele pentru încasările bancare. Mulți traducători măresc în fiecare zi numărul de albume traduse (în 2007 în 28 limbi, printre care Laosian și Rwandez).

Prezentul fișier pdf poate fi duplicat și reprobus liber, în totalitate sau parțial, utilizat de profesori pentru cursuri cu condiția ca aceste operații să nu se preteze cu activități lucrative. El poate fi pus în biblioteci municipale, școlare și universitare, fie sub formă imprimată, fie în rețele de tip Internet.

Autorul a început să completeze aceasta colecție cu albume mai simple la început (nivel 12 ani). La fel, pe cale de elaborare : albume « vorbitoare » pentru analfabeți și « bilingvi » pentru a învăța limbi străine pornind de la limba sa de origine.

Asociația caută fără încetare noi traducători în limbi care trebuie să fie limba lor maternă, posedând competențe tehnice care să le dea aptitudinea să producă traduceri bune a albumurilor abordate.

Donatiile I.B.A.N. FR 16 20041 01008 1822226V029 88

Bank identifier code : PSSTFRPPMAR.

Resursele asociației sunt afectate în principal pentru noile traduceri.

Nu este Necesar ca aceste
Ipoteze sa fie adevarate, sau
chiar similare.

E suficient ca ele sa ofere
calcule conforme observatiei

Osiander (*)

(*) Prefata de catre Osiander,
editor al Copernic-lui

PROLOG

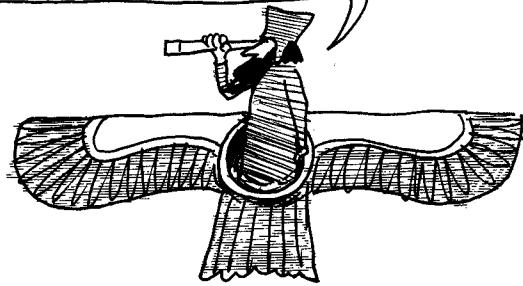
2000 de ani i.e.n., in
PERSIA, la BABILON

Indata dupa nastere,
ei au inceput sa se bata
si sa se autodistruga!

Viitorul Universului nostru
se afla in pericol.

Din fericire, zeul MITHRA s-a
instalat intre ei doi, pentru a-i
proteja unul de altul!

In fine, pentru a-i
impiedica pe acesti
doi frati-dusmani, aceste GE
MENI, aceste jumatati ale Uni
versului de a se anihila

si acum notati-vă bine
domeniile zeilor

AHRIMAN se afla
inspre ANTARES
in constelatia SCORPI
ONULUI

OHRMAZD insa, se afla de
cealalta parte a cerului, in
directia diametral opusa,
adica in constelatia
TAURULUI

Oricum, daca Ohrmazd
si Ahriman s-ar intilni
ar fi teribil...

da, dar, din fericire, ei
sunt cit de departe posibil
unul de altul

Si apoi MITHRA vegheaza.
El reprezinta FRONTIERA
intre aceste doua
UNIVERSURI-GEMENI

In asa fel e sigur ca lucrurile
din cer sunt la locul lor

fiecare obiect are locul
sau si un loc pentru fiecare
obiect

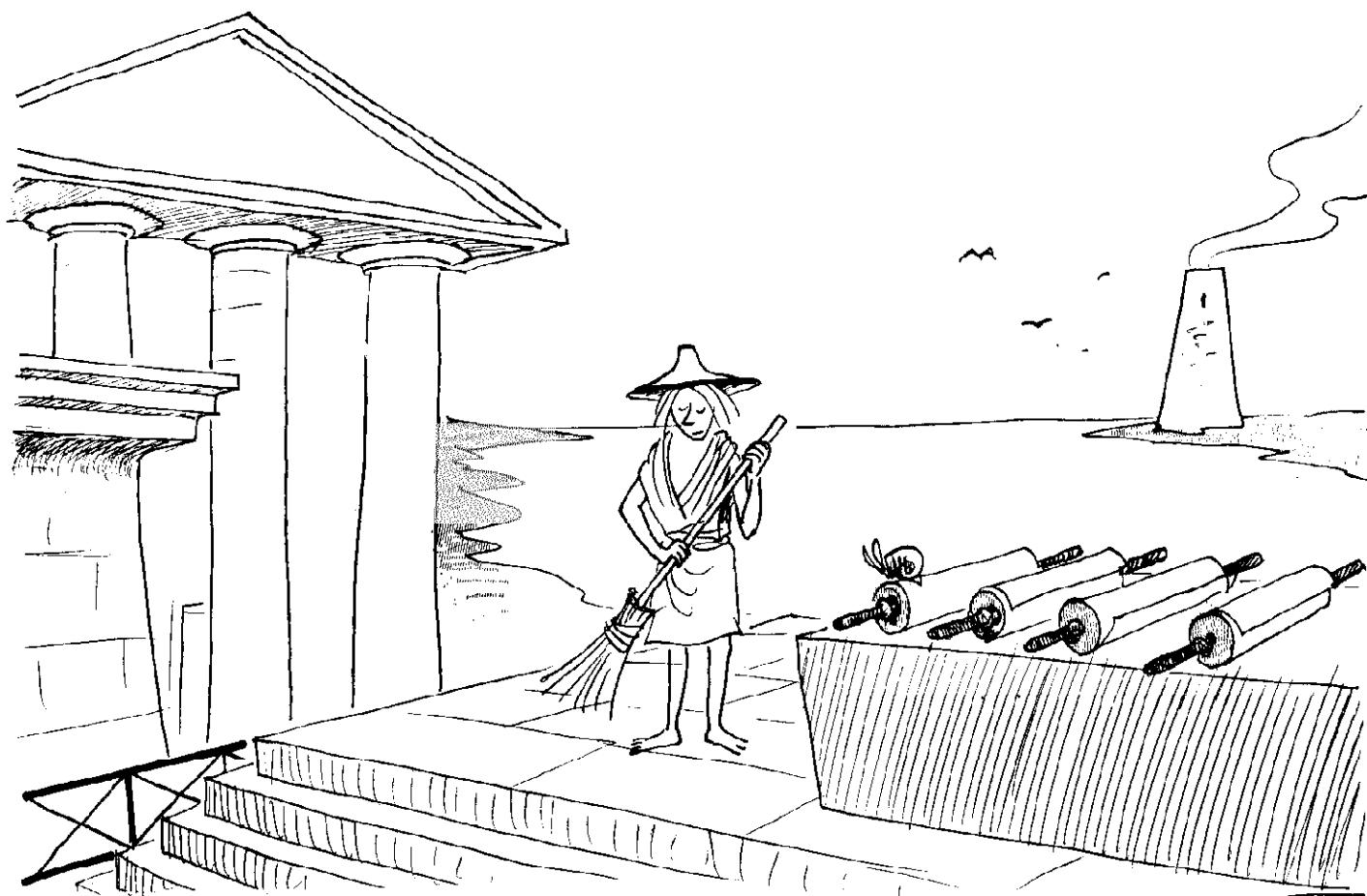
Invatatorul spune ca
numai observarea si stu-
diearea cerului aduc
intelepciune...

Tu ma
asculti?

Da, da...

PTOLÉMÉE

ALEXANDRIA, capitala intelepciunii antice.

Stii, Tiresias, sunt foarte multumit ca am reusit sa gasesc acest loc in biblioteca din Alexandria

intr-ade var?
iti place?

E cel mai frumos loc din Univers. Aici sunt 700 000 de volume si multa lume frumoasa

Oh, daca as sti
sa citesc ...

As fi putut citi operele lui Euclide.

Se pare ca el a facut revolutie in matematica.

Se spune ca in Alexandria savantii intelegh si pot explica totul.

Oh, stii ca nu aud aceasta pentru prima data.

Dar de unde vine numele tau, Tiresias?

E de origine greaca.
Unul din stramosii
mei traia la SAMOS,
in sec. III inaintea lui
Hristos.

Stapinul sau, in epoca data,
se numea ARISTARQUE si plasa
Soarele in centrul Universului.
Dupa el, Pamintul se rotea in
jurul Soarelui si Luna se rotea in
jurul Pamintului.

Pamintul ... in miscare? Dar aceasta ar trebui sa produca un zgomot enorm.

Aşa crezi tu! Sunt niste nascoceli! Cind te află pe o corabie ce traversează o mare calma și închizi ochii, îi percepți tu oare mișcarea?

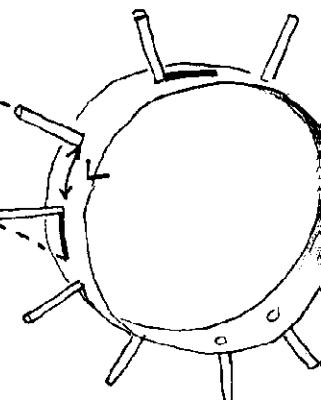
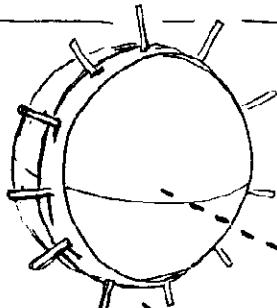

Eee... nu...

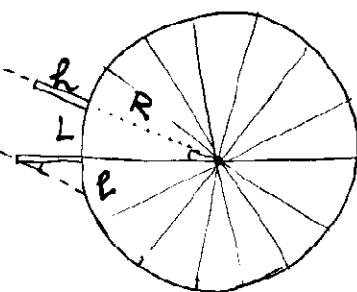
Eratosten a chiar și calculat raza Pamintului, pur și simplu măsurind umbra unui par

Dar... cum?

E simplu: incleie o fisie de papură în vecinătatea unui meridian terestru. Si, pe această fisie, incleie niste baghete, perpendicular pe suprafața sa, în felul următor:

Dacă una dintre baghete e îndreptată spre Soare, umbra sa va fi nula

Bagheta are o umbra l . Deci, dacă cunosti distanța L între aceste două baghete și înălțimea lor h , poti să calculezi raza R a acestui obiect sferic

Ah, da, cu aceste inventii ale geometriei moderne...

Planeta terestra

Umbra

Luna

Exista ceva si mai fascinant.
Urmărind ECLIPSELE LUNII, cind cind profilul curburii Pamintului apare pe satelit, Erastoten a reusit sa obtina dimensiunile probabile ale Lunii, ceea ce nu era departe de adevar

Si, reesind din DIAMETRUL sau APARENT (*), el reusi sa evaluateze distanta la care ar fi trebuit sa se afle Luna

dar, aceasta miscare a Pamintului ar trebui totusi sa fie simtita. Nu?

Prineste, iata profesorul PTOLEMEU !

* Unghiul, sub care este vazut un obiect

Dragul meu, aproape ca am terminat cartea mea,
ALMAGESTUL

Deci,
Pământul
se mișcă?

E adevarat ca aceasta idee mi-a trecut deja prin minte...

Ce mai
zici!

Dar e ridicol.
Fiti atenti la
demonstratia mea

Dupa cum a remarcat
invatatorul nostru ARISTOTEL,
uneltele corpuri se ridica, altele
coboara

sunt de acord
cu aceasta

Corpurile usoare se
ridica si cele grele
coboara

Forțele actioneaza cu mai
multa putere asupra
corpurilor grave, masive

Evident!

Sunt pe calea
cea buna!

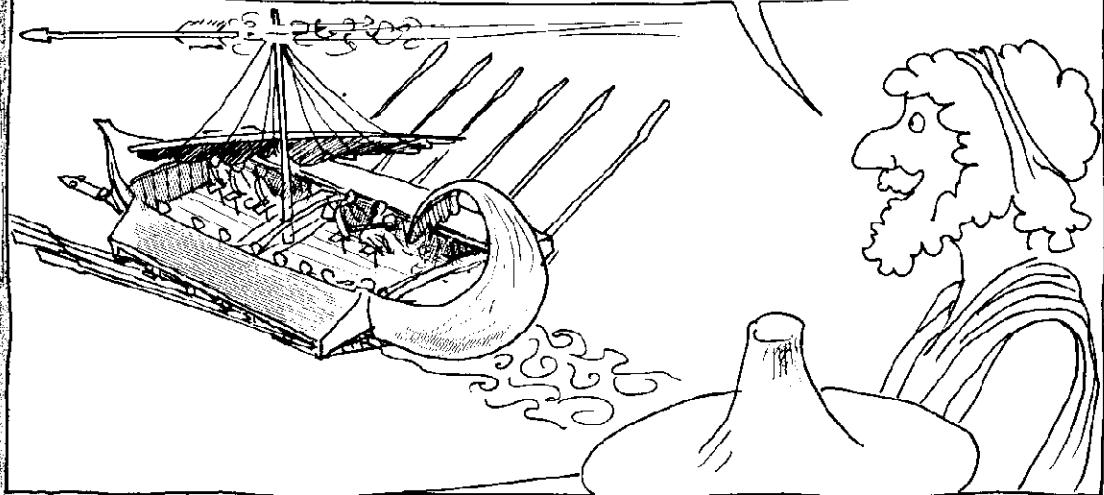
Datorita acestei FORTE
ce le atrage spre Pamint,
piatra si pana cad

Dar piatra coboara
mai repede decit pana

Experimentul este
unicul judecator

Tiresias, fiu
atent !!.

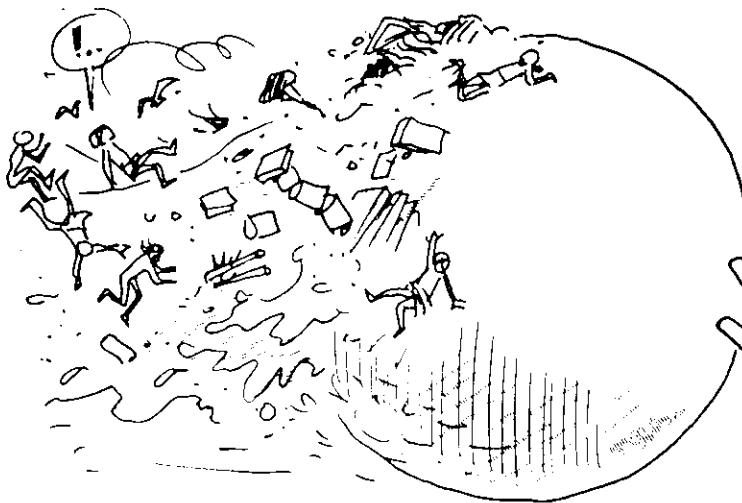
De altfel, obiectele nu se misca decit atunci,
cind o forta actioneaza asupra lor. Forta este
transmisa de catre materie. Astfel, cind
un vas lunece pe apa, fara a utiliza visele,
el este impins de catre virtejurile apei.
Acelasi lucru se intampla cu sageata ce
zboara din arc (*).

Deci, si aceasta este o consecinta a principiilor
dictate de catre ARISTOTEL: daca Pamintul s-ar
MISCA, el ar fi numai decit SUPUS UNEI FORTE.

Si noi, muritorii, suntem de asemenea supusi
acestei forte dar mai putin, pentru ca masa
noastra e mai putin importanta

Consecinta: Pamintul ar avansa
si noi am ramane in urma...

Misarea Pamintului ? la inceput pare o idee amuzanta,
de acord, dar care nu rezista analizei. Pacat...
Astrii ar trebui deci sa fie niste corpi vaporosi, usori.

Luna de asemenea pluteste
in aer

Dupa cum spune scumpul nostru
PLATON, tot ce pluteste in eter este
este nemiscat si perfect.
la nivelul inferior al solului,
sub Luna, domneste DESORDINEA,
SCHIMBAREA, haosul

Dar, din momentul cind
ne ridicam, totul devine
ordine si frumusete, lux,
calm si voluptate.

PLATON a
spus aceasta?

Nu, asta nu e
stilul sau

In aceasta LUME INFERIOARA,
totul este imperfect, atunci
cind, acolo sus, lucrurile
cerului sunt perfecte, netede
si sfericice

Cum cititi d-voastră
divinul cu ajutorul cercului
si a sferei?

Sunteti de acord cu mine ca
unicele fiinte capabile de
a descrie divinul sunt
FIINTELE GEOMETRICE,
adica: **LINIA, PLANUL,**
CERCUL si SFERA.

Eu sunt umbra d-voastră

O linie, un plan,
au absolut nevoie
de un sfirsit,
o bordura

El are dreptate. Cercul si
sfera, cum nu au nici origine,
nici sfirsit, sunt unicii capabili
sa descrie eternitatea, divinul.
PITAGORA a spus-o.

DECI, astrii sunt rotunzi,
PERFECT ROTUNZI, si se misca
dupa niste traекторii circulare.

VENUS

Dar, stati putin, atunci cind proiectam traectoria lui
Venus pe curba cerului, se intimpla ceva straniu.

Astrul isi incetineste miscarea, se intoarce inapoi, apoi isi
reia calea sa. Nu seamana oare aceasta cu o traectorie conform
unui cerc?

numai ce am
elucidat acest mister

Roata fixa,
cu zinturi
unita cu
Punctul TERRE

VÉNUS

Traекторie in
epicicloid

Traectoria lui Venus este
de fapt o COMBINATIE DE
MISCARI CIRCULARE

EPI, din greaca,
inseamna "pe", "in
exterior"

Printre altele, toate miscarile astrilor, ale Soarelui si
ale planetelor, pot fi reduse la suprapuneri de miscari
circulare

Extraordinar!
Astfel paradoxul dispare

Ce cerzi despre
aceasta, Tiresias?

Nimic. Imi pare totul grozav
de complicat

Daca zeii s-ar fi sfatuit cu mine inainte de a crea
lumea, le-as fi recomandat ceva mult mai simplu.

Conform DOGMEI ARISTOTELICE, MODELUL lui
PTOLEMEU fu considerat unic si perfect timp de
aproape 16 secole si blocase orice progres in astrono-
mie. In sec.XV era nevoie de nu mai putin de 48 de
cercuri suprapuse unul in altul pentru a descrie
acceptabil miscarea astrilor dupa aceasta
teorie aberanta.

... dar, in 1530, in fata apelor
intunecate ale Marii Baltice.

COPERNIC

Nicu, invatatorule, ma ocupam de cartea si de
notitele d-voastră...

Modul in care ati reluat
opera lui ARISTARC imi pare
extraordinar. Totul pare atit
de logic si coherent. Cind aveti
de gind sa-l publicati?

AXIOME:

- 1) nu toate sferele cerului
se invirt in jurul unui singur cerc
- 2) centrul Pamintului nu este si cel
al Universului, este numai cel al
gravitatii si al orbitei Lunii
- 3) toate sferele se invirt in jurul
Soarelui si, prin urmare, Soarele
este centrul Universului
- 4) distanta pina la stelele fixe este atit
de imensa, ca in comparatie cu ea,
cea de la Pamint pina la Soare este
neglijabila.
- 5) miscarile ce apar din baza de sprijin
nu rezulta din miscarea sprijinului
insusi, ci din miscarea Pamintului, ce
se invirte in jurul axei sale.
- 6) Ceea ce pare sa fie miscarea Soarelui nu
este de fapt decit miscarea Pamintului,
care, ca si alte planete, se roteste in jurul
Soarelui
- 7) miscarile retrograde ale planetelor nu se
datoreaza miscarii Pamintului, ceea ce e
suficient pentru a explica miscarea lor
iregulata in cer

Ce am eu cu tot asta? Si, in primul rind, intoarce-mi hirtia asta!
Cunostintele nu se livreaza primului venit!
Nu-ti inchipui ce neplaceri as avea daca as publica
toata afacerea aceasta!

Eu nu vreau sa
am probleme cu
Biserica, cu
"savantii" astia!

Dar... insusi
mitropolitul din
Capona se intereseaza
de lucrările
d-voastră...

Si in plus tu cteai
scrisorile mele!
nimic de spus...

Dar, invatatorule,
e important de a
revela lumii acestea
adevarul, nu?

Fiule, iti iand libertatea gindirii tale. Dar, crede-ma, aici, in Cracovia, noi avem pace si cu ce trai. Sa nu stricam toate acestea. Lumea nu e inca la nivelul acestei stiinte...

Nelinistit, editorul a introdus in prefata:

Sa lasam aceste noi ipoteze
sa fie cunoscute printre cele
vechi, atit de diferite, cu atit
mai mult ca ele sunt in acelasi
timp admirabile si usoare si poarta
in ele o imensa comoara:

Ovbservatiile cela mai savante.
Si ca nimeni, in privinta
ipotezelor, sa nu astepte de la
astronomie nimic sigur, pentru ca
ea nu ne va da nimic
de felul acesta,
deci, daca cuiva i-ar parea
adevarate lucruri fabricate
pentru un alt uzaj, el va
parasi aceasta carte
mai stupid decit a fost
la inceput

chipurile: cititi, dar
nu o luati in
serios

Poate ca Copernic avea
dreptate. In 1600,
57 dupa moartea lui
Copernic
GIORDANO BRUNO fu intem-
nitat timp de 8 ani, apoi
ars pentru ca luase in serios
acest mesaj

Imbecililor! Exista milioane de planete ca
Soarele si tot atitea planete ca Pamintul.

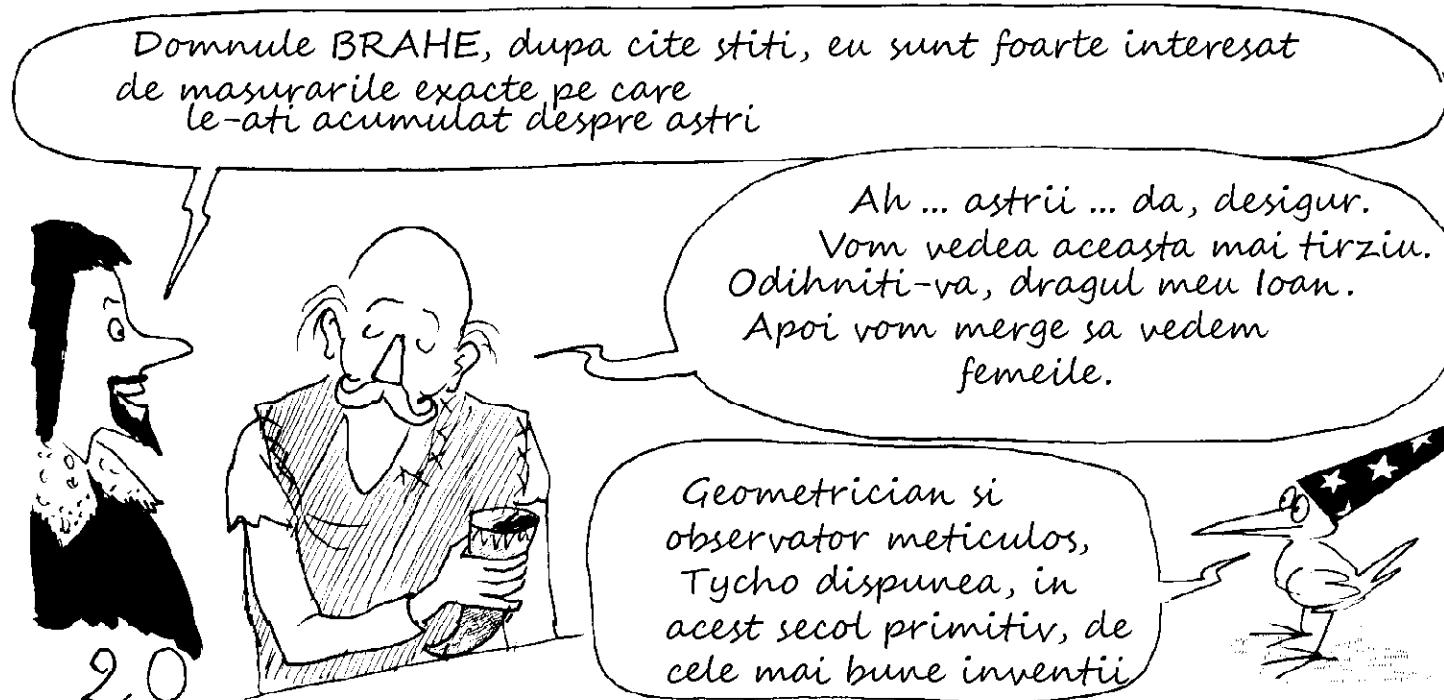
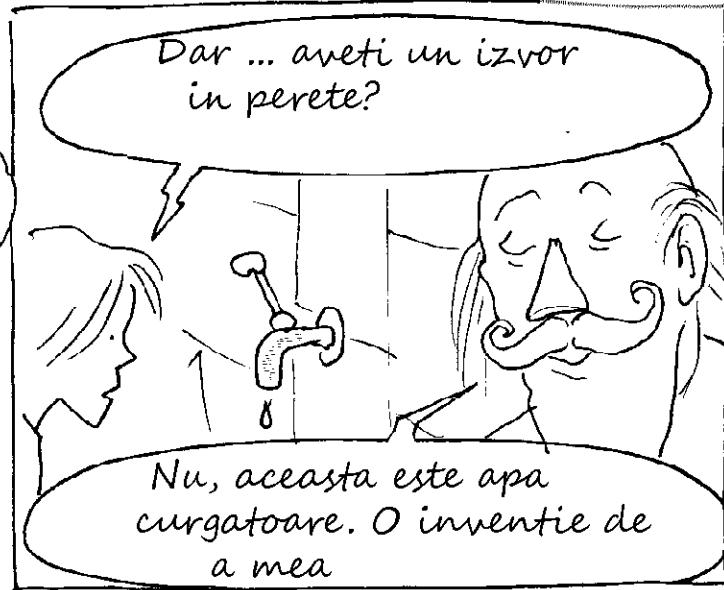
Lasa-l sa palavrageasca si da-mi
chibritele

TYCHO BRAHE & KEPLER

DANEMARCA, 4 februarie 1600

(*) Tycho isi isi pierduse nasul intr-un duel

(*) Merge vorba despre Supernova,
studiata de catre Tycho Brahe

Eu cred ca ...
euh ... planetele
se rotesc in jurul
Soarelui

Ar fi foarte comod ca Pamintul
sa se roteasca. Dar, aceasta e
imposibil!

Si ...
Pamintul ?

Si argumentul lui
Aristotel ?

Nu, deloc. E doar o
evidenta a observatiei

Vezi, imagineaza-ti
ca stelele se distribuie
in departare ca acesti
copaci sau ca
aceste coline

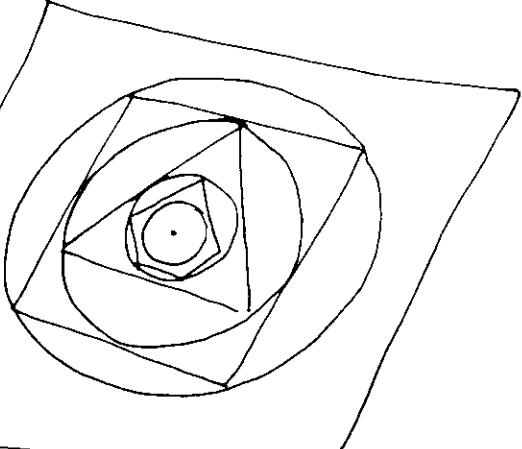
Daca Pamintul s-ar misca, ar trebui sa observam miscarea stelelor
mai apropiate pe fonul celor mai
indepartate

La fel ca copacii ce
se misca pe fonul
colinelor cind eu intorc
capul

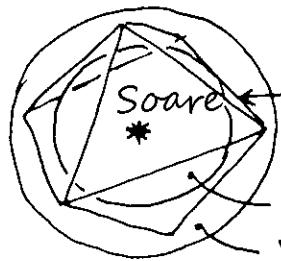
Eu am facut calculul,
presupunind ca stelele se afla
la milioane si milioane de km

Ar trebui, chiar cu aceste cifre
nebune, fantastice, sa observam
aceasta PARALAXA. Sau sa nu
observam NIMIC DE TOT!

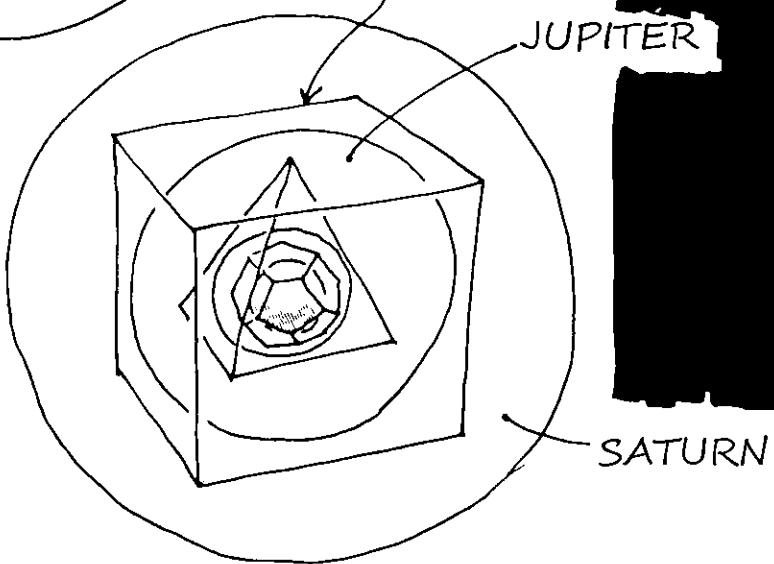
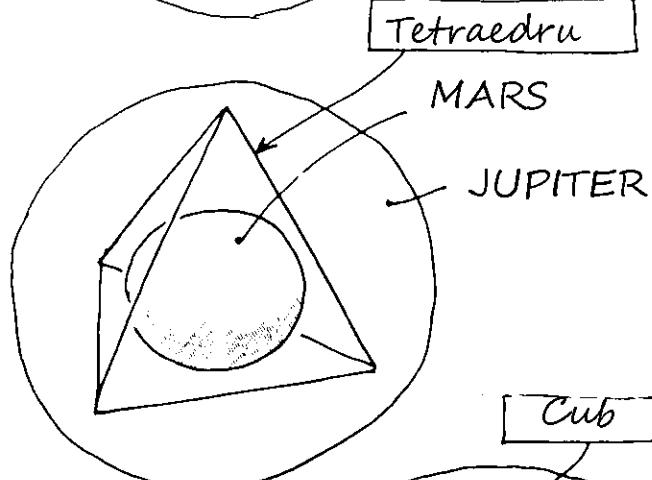
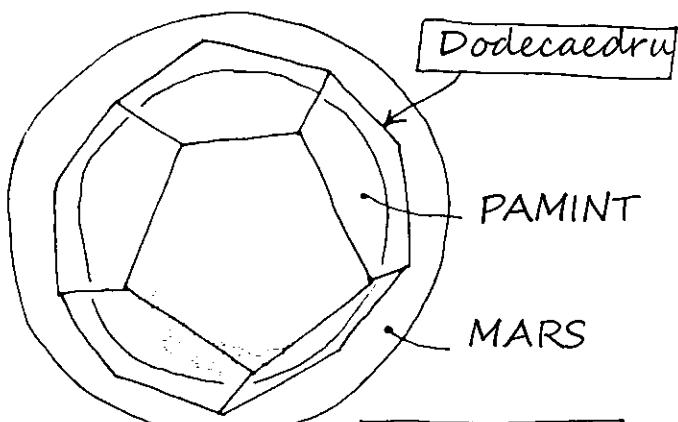
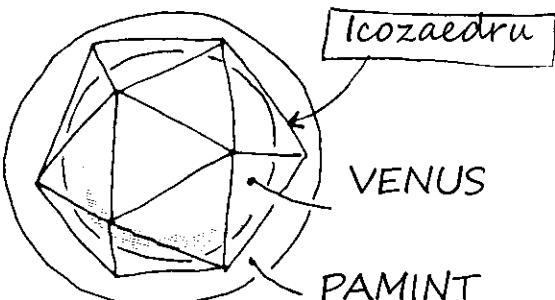
Cum Tycho Brahe si-a putut imagina ca stelele cele mai
apropiate se afla la sute de mii de miliarde de km ?

Priveste, Hans : pe un plan, eu pot inscrie un patrat inr-un cerc. Si un al doilea cerc in acest patrat. Apoi inscriu un triunghi echilateral si reincep cu un pentagon.

Planetele, corpuri perfecte,
se misca pe niste sfere concentrice.
In centru, evident, se afla Soarele.

Iata, Hans, secretul lumii :

Orbitele celor sase planete se construiesc cu ajutorul la cinci POLIEDRE REGULARE ALE LUI PLATON. Eu o stiam. Totul se uneste, se coordeneaza. Eu sunt un geniu, un geniu !..

Inca unul care isi inchiruieste ca e centrul Universului !

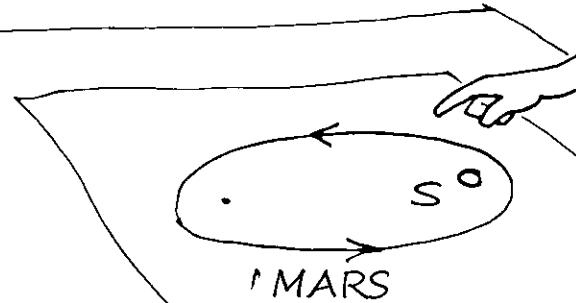
Invatatorule, ce legatura au toate astea cu masurile lui Tycho Brahe ?

Nu totul coresponde ideilor sale.
Dar exista ceva uimitor

Masurarile lui Tycho referitor la miscarile planetei Mars sunt incontestabile.

Eu am facut si refacut sute de ori aceste calcule. Dar ceva nu merge.

De fapt, totul ar fi corect daca planeta Mars, in loc de a avea o traекторie in CERC, s-ar deplasa corespunzator unei ELIPSE, a carui Soare ocupa unul din focarele sale

Dar atunci, invatatorule,
DOGMA lui PITAGORA, aceasta
minunata armonie a Cercurilor,
TEZA lui ARISTOTEL ce ueste
circularul cu divinul, totul
se distruge !..

Da, Hans.
E sfirsitul la toate
astea. A cercurilor lui
Ptolemeu si restul ...

Recunosc ca
mie insumi mi-i
greu s-o cred ...;

Inchipiue-ti ca pe aceste
elipse viteza nici macar nu este
constantă. Planeta Mars accelerarea,
apropiindu-se de Soare, apoi inceti
neste, indepartindu-se.
Pitagora ar fi fost mirat !

Politia?
Dar ce are ea cu Pitagora ?

Ioan,
politia !

Ioan,
politia !

Noi nu stim cine e domnul Pitagora despre care vorbiti.
Noi am venit s-o intemnitam pe mama d-voastră, acuzata de
farmece. Ea i-a dat lui Iacob, lemnarul, o bautura
din cauza caruia el s-a simtit foarte rau.

Femeile sigur constituiau o sursa de neplaceri pentru bietul Kepler ...

Hans, atunci cind se ridică
furtuna, nu ne ramine nimic mai
dezn, decit a arunca ancora studiilor
noastre pasnice in curentul eternitatii

Draga Galileu,
sunteti o persoana
nemaipomenita.
Ati putea sa-mi trimite
miteti prin cranic
una din minunatele
d-voastră sticle
optice...

Dracie, e
rau de tot

la o pana si scrie

GALILEU

In 1623, in biroul papei Urban VIII,
protectorul lui Galileu

Ma! Ce doreste tipul
asta din Nord?..

Deci, bunul meu
Galileu, ce noutati ai?

Inca o scrisoare de la Kepler. Si norutati de la Roma.
Acolo imbecilii ceia spun ca sticla mea optica deformeaza
viziunea lucrurilor. Dovada lor : prin ea stelele apar in dublu..

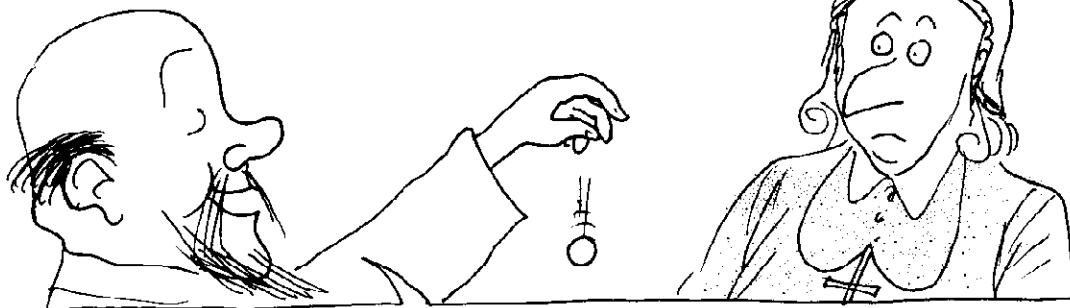
Si nu te uimeste faptul
ca ele apar in dublu, atunci
cind cu ochiul liber nu
este cazul?

Galileu, taci!

Si, pentru Dumnezeu, de ce nu ar
fi ele in dublu in sfarsit !?
De ce nu incercam in fine sa privim
Universul asa cum e el, in loc
sa incercam sa-l construim,
interpretind in atitea feluri
Sfintele Scripturi !

Duhul Sfint nu e astronom !

Religiosii astia sunt niste magari. Ei afirma ca daca Pamantul
s-ar misca, apoi aruncind o piatra, ea ar trebui sa cada alaturi
de punctul sau de cadere

Sau daca ne-am afla pe un vas si am lasa sa cada o piatra din virful pupei, in lipsa de vint, ea va cadea la baza pupei.
Eu am verificat.

Las-o balta! Sfintia Sa stie macar ca o zi are 24 de ore
Pamintul se roteste deci destul de lent pentru a exploda.

Fragul meu Galileu, pastreaza-ti calmul. Stiinta avanseaza
prudent. Acestea nu sunt decit niste ipoteze ...

Ipoteze ! Ma, nu ar putea oare
Biserica sa devina putin mai
moderna? Nu vad prin ce si cum
ar putea miscarea Pamintului sa
dauneze religiei pe Pamint ?!

Biblia nu este o carte stiintifica!

Bine, sa vedem noile tale descoperiri

Pe Luna exista munti
si Soarele are variola ...

ce imi indragi tu ?!

Luna nu este decit o piatra acoperita de
creste si Soarele este patat

Am auzit totul!
este FOARTE grav!

Galileu glumea ...
O simpla ipoteza de lucru

Dracie,
generalul
jezuitilor.

Soarele si Luna TREBUIE SA FIE SFERICE !

Stiti foarte bine ca el nu glumea.
Matematicienii sunt instrumentul Diavolului.

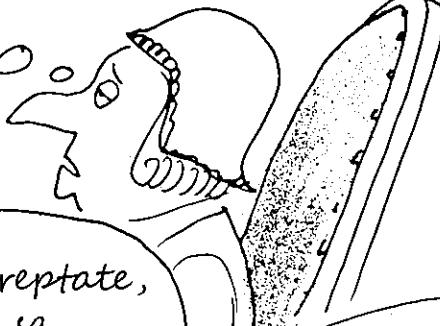

Sfintul Augustin avea dreptate,
spunind ca face mai bine sa
te rogi, decit sa interoghezi Uni-
versul ...

Bine, pentru ca e astfel,
pentru ca negligezi autoritatea
servitorilor Bisericii, o vei
merita !

Nu sunteți decit niste limitați

Ai ...

Ei sunt atasati la
prostiile lui Aristotel,
la o fizica ce nu a reusit
niciodata sa descrie corect
nici cel neinsemnat fenomen ...

Galileu, ai ajuns prea departe.
Acesti Jezuiti sunt prea puternici.
Eu nu voi putea nimic ...

Vom vedea cine va triomfa :
intelepciunea sau ignoranta !

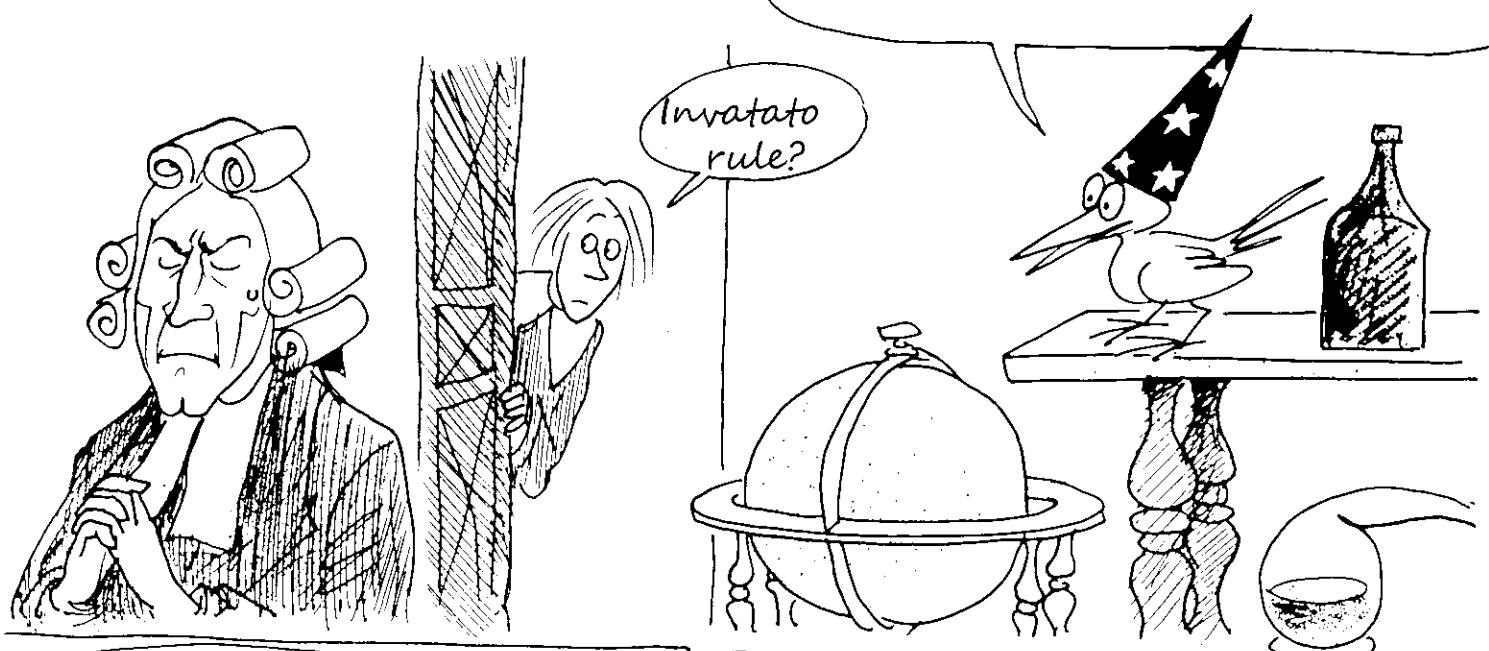

Total a fost vazut. Galileu fu obligat
sa se retracteze public in 1633.

NEWTON

Intr-o dimineata, in 1690,
la Cambridge

nu raspunde...

Milord
Newton,
hmm ...

ce mai este ?

Milord,
comanda
d-voastră...

Sare mercurica,
sulf, aquafortis ...

Ce mai e cu ea ?

Basta! Mergeti si-mi gasiti toate aceste
substante, asta-i tot !

Cum, nu stiati ca Milord Newton, eminenta stiintifica a timpurilor sale practica alchimia ?

sa vedem :
o untie de unghii
roase, un pic de
otet ..

Ah ah ah !.. Simt ca ma
apropii ! ... intr-o zi eu
voi fi stapanul lumii !

Uaah!.. ce miros ?

Anselm !

V-am vazut
ieri cu vecina ...

Aceasta fata cu un
decoleteu enorm

ca asta sa nu se mai repete !

Noi traim intr-o
lume dominata
de catre luxura

da, sta
pine ...

Dumnezeule, cind ma gindesc la ceea ce scrie magarul asta de Leibnit, ca nu exista SPATIU ABSOLUT

Anselm mergi si ada-mi o pinta de apa

o pinta de apa... o caldare, Milord?

Eu atirn aceasta caldare la o coarda, carei ii aplic o tor siuine puternica

Apoi las total ... Mai inti, caldarea se roteste, dar nu si apa Suprafata sa ramine plata.

Apoi, din cauza frecarii, apa este invalmisi ta. La acest moment, FORTA CENTRIFUGA ii gaureste suprafata

Priviti, acum eu blochez caldarea. Apa, datorita INERTIEI, continua sa se miste. Suprafata sa este bombata. Intelegeti?

Nu intelegh nimic,
invatatorule...

Imbecilule ! Si e destul de
clar ! Aceasta demonsreaza ca
exista un CONTINUT UNIVERSAL,
un SPATIU ABSOLUT.
Si anume acest spatiu, cel al
stelelor din cer, contine aceasta
apa, nu caldarea aceasta.

FORTA CENTRIFUGA nu se exerceaza, dupa cum ati observat,
decit atunci, cind aceasta apa se invirte FATA DE ACEST
SPATIU ABSOLUT. Leibniz nu este decit un magar si ii voi
scrie aceasta.

O-la-la, Leibniz nu va
multumit de loc ...

Dumnezeu, in intelepciunea sa
infinita, a plasat astrii in GOL,
si nu intr-un spatiu plin de virtecuri
dupa cum considera acest francez, d-l Des
cartes, ce confunda Universul cu o ceasca
cu ceai

Deci atunci, intre
astri nu exista ...
NIMIC ?

Intocmai, nu e nimic ...

Nimic ... Stai, e adevarat, eu am inventat NIMICUL

ce nu trebuie confundat cu NEANTUL

Hmm... desigur

Prineste, Anselm. FORTA GRAVITATIONALA, ce variaza ca contrariul patratului distantei, ii tine pe astri legati unii de altii

Forța centrifugă

Terre

Luna Forța gravitațională

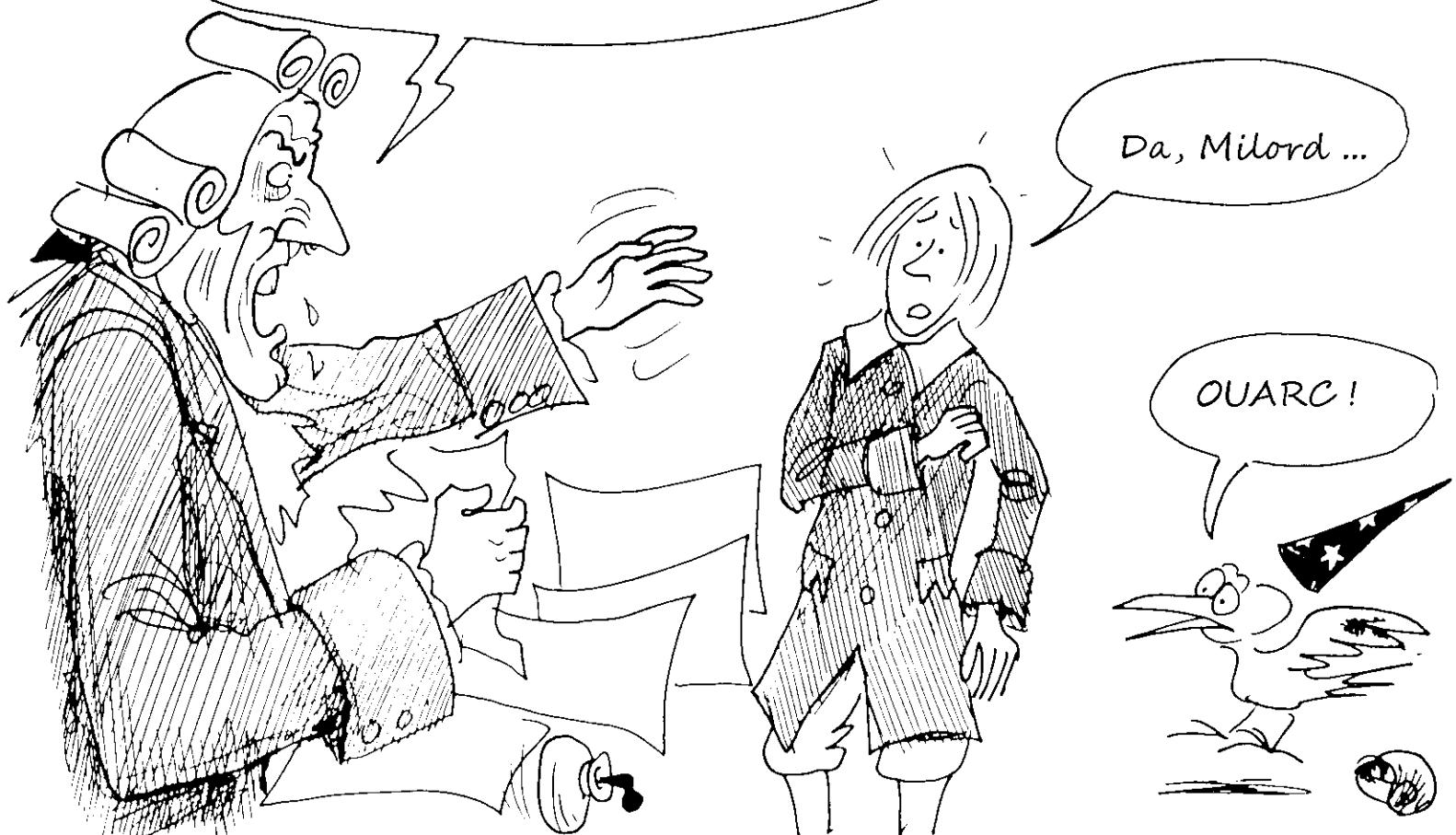
Prin aceasta forță, ce actionează IMEDIAT și LA DISTANȚĂ, și care se opune FIRTEI CENTRIFUGE, Luna este reținută lîngă Pamînt

În același mod Soarele pastrează toate planetele în jurul său

și toți ceilalți nu sunt decit niște imbecili, dintre care nici unul nu accedează la intuitii esențiale

Ah, eu sunt un geniu, un geniu ...

Ei indraznesc sa ma critice !
Dar eu ii voi strivi, ii voi strivi
pe toti, ma auzi, pe TOTI !

WILLIAM HERSCHEL & PIERRE SIMON DE LAPLACE

Domnule Herschel, Laplace mi-a povestit totul despre d-voastră.
Construiri telescoape, ati calculat distanța de la Pamint pîna la
Soare. Dar, în plus, ati mai descoperit alte planete,
ce ne pasionează imaginatia.

Domnule Consul, e adevarat ca, în instrumentele noastre, Universul apare mai vast decît noi ne imaginam.
Eu am observat UNIVERSURI-INSULE, NEBU LOASE FORMATE DIN MIRIADE DE STELE,
lumina caror a avut poate nevoie de milioane de ani ca să ajunga la noi.

Herschel a influențat atât de mult vizionarea noastră despre lume, ca nu mai stim unde ar putea fi Centrul său. Stelele se miscă, Soarele de asemenea. Calea Lactee este un disc enorm, format din legiuni de stele, ce se roteste pe el însuși...

Eu nu am facut decît să descopăr mii nunate pe care Crea torul le-a lăsat în imensitatea Universului

Dar, toată lumea stie că cel ce a facut ordine în tot aceasta, cel ce a elucidat definitiv ultimele taine ale traectoriilor planetelor, este matematicianul Laplace, ce a efectuat aceste minunate calcule, atât de precise ...

In privinta aceasta, Laplace, lasati-ma sa va amintesc ca Newton credea ca atunci cind planetele paraseau orbitele lor, Dumnezeu era cel ce le aranja la loc. Ce credeti despre aceasta ?

Herschel si Laplace, o noua lume se naste

El are o viata pasnica, se intelege bine cu sotia, fiul sau ii va urma calea si el nu are dusmani. Aceasta nu e normal.

Iata ce e destul de exceptional
in lumea stiintifica.

Oh, scuzati-ma,
iata Jozefina !..

Deci, draga Laplace,
d-roastră credeți că există
lumi, asemănătoare cu a
noastră în jurul
la miliarde de soiuri a
fiecarei galaxii.

Absolut

Există viață pe
alte planete, fiecare
având istoria sa,
civilizații ...

Herschel descoperise aspectele CALITATIVE ale astronomiei moderne : existenta galaxiilor, miscarea stelelor, structura Caii Lactee, miscarea Soarelui.
Secolul urmator va aduce MASURARI precise, primele.

CERUL

Efectuind doua repere precise a unei stele din constelatia Lebedei, in august si in septembrie, in raport cu fonul stelelor indepartate (paralaxa), savantul german BESSEL, in 1838, determina distanta sa : 11 ani-lumina

Pamint
August
Soare

61 Cygne

*
August

*
Decembrie

Pamint Decembrie

Fotografia permise ulterior de a fixa imaginile celeste pe pelicula, si de asemenea de a colecta mai multa lumina in timpul pauzelor nocturne lungi

Nu va miscati!

In 1912, Henriette Leavitt

SEFEIDELE sunt niste stele, a caror stralucire variaza periodic. Masura distantei lor, prin metoda paralaxeii, nu este precisa decit pina la cteva zeci de ani-lumina. Dar ea arata, pentru Cefeidele apropiate, ca perioada lor este direct dependenta de capacitatea lor de a emite lumina.

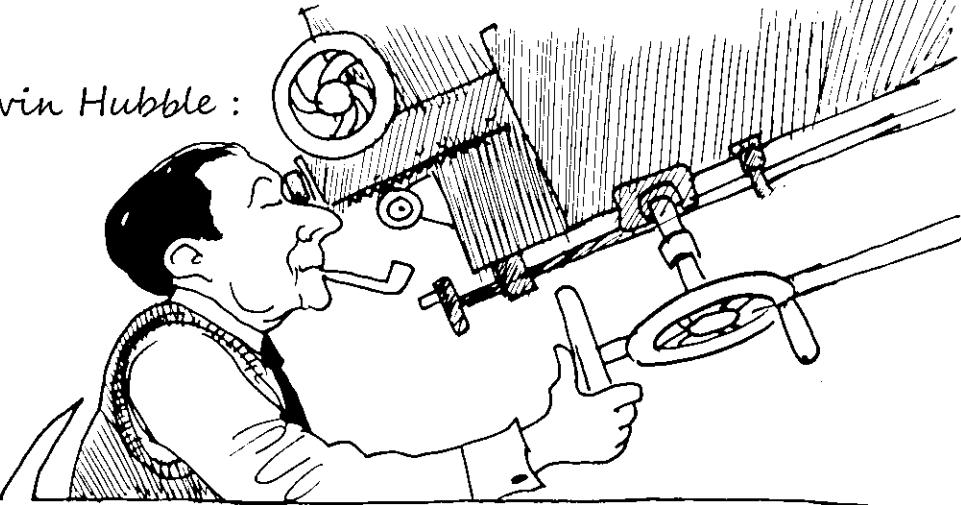
Cu cat mai multa lumina se emite, cu atat perioada lor de oscilatie este mai lunga

Astfel, incit masurind cantitatea de lumina pe care eu o primesc de la o Sefeida si evaluind, conform perioadei sale, cantitatea pe care ea ar fi trebuit sa emita, eu pot calcula distanta sa.

ISTORIA LUI PALOMAR

In 1924, americanul Edwin Hubble :

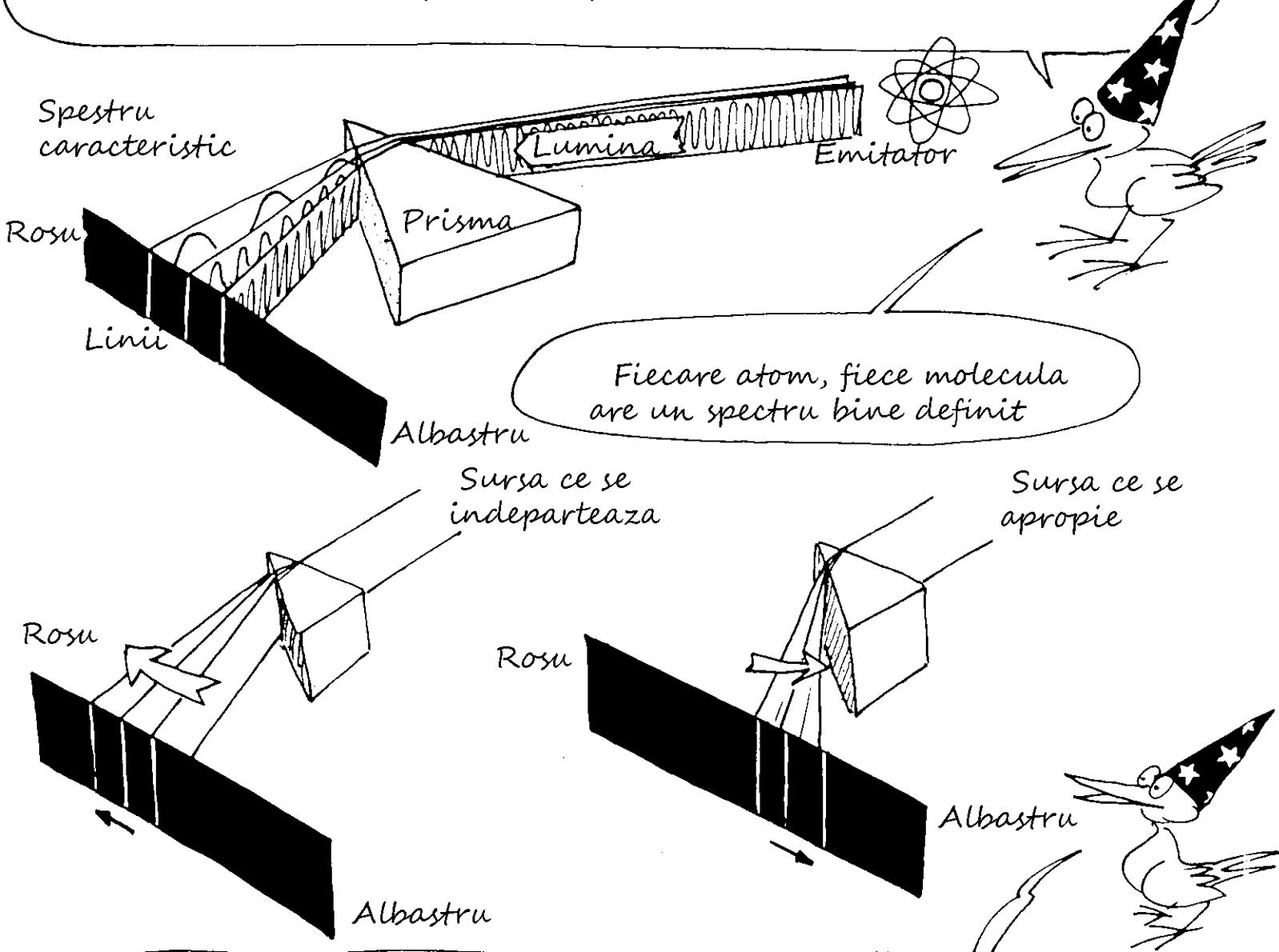
Dragul meu prieten, afacerea este inchisa. Numai ce am descoperit o minunata Sefeida in nebuloasa spirala a lui Andromed. Ea nu se afla deci la interiorul galaxiei noastre. Eu evaluez distanta sa la doua milioane de ani-lumina.

Dracie!
am scapat
pipa!

Tlescopul Palomar "vede" pînă la zece miliarde de ani-lumina.
Cosmologia modernă ar fi gasit în el un instrument
de investigație la nivelul
ambitilor sale.

Dar iata un alt episod al acestor cercetari fara sfarsit.
Din 1859, cu Kirchoff ne obisnuisse sa determinam natura
caracteristica a corpurilor ce emit lumina, instalind un
SPECTROSCOP pe telescoape.

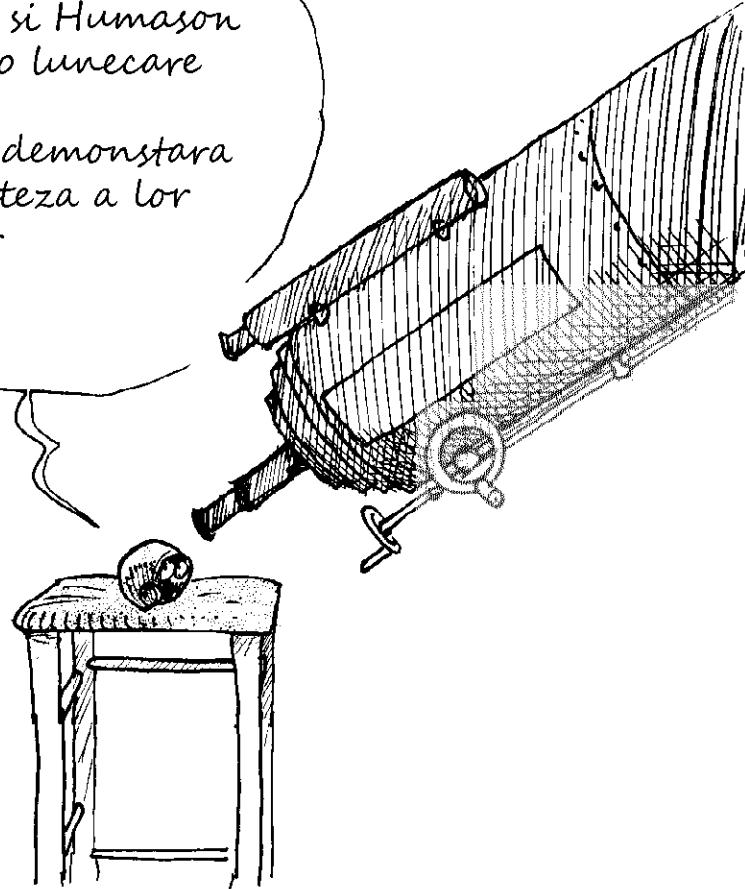
Daca sursa luminoasa este animata de catre o viteza de apropiere sau de indepartare, ansamblul liniilor spectrului va fi supus unei translatii inspre rosu (RED SHIFT) sau inspre albastru.
Astfel analiza spectrului ne ofera nu numai analiza chimica a emisatorului, ci si viteza sa fata de noi.

Acesta este efectul DOPPLER-FIZEAU,
despre care am vorbit deja in
albumul BIG BANG (Belin).

Analizind spectrele ce provin din galaxiile in departate, Hubble si Humason descoperira ca ele prezintau o lumecare spre rosu, sau RED SHIFT.

Aceste galaxii ne arata si ei demonstara destul de repede ca aceasta viteza a lor era proportionala distantei lor fata de noi

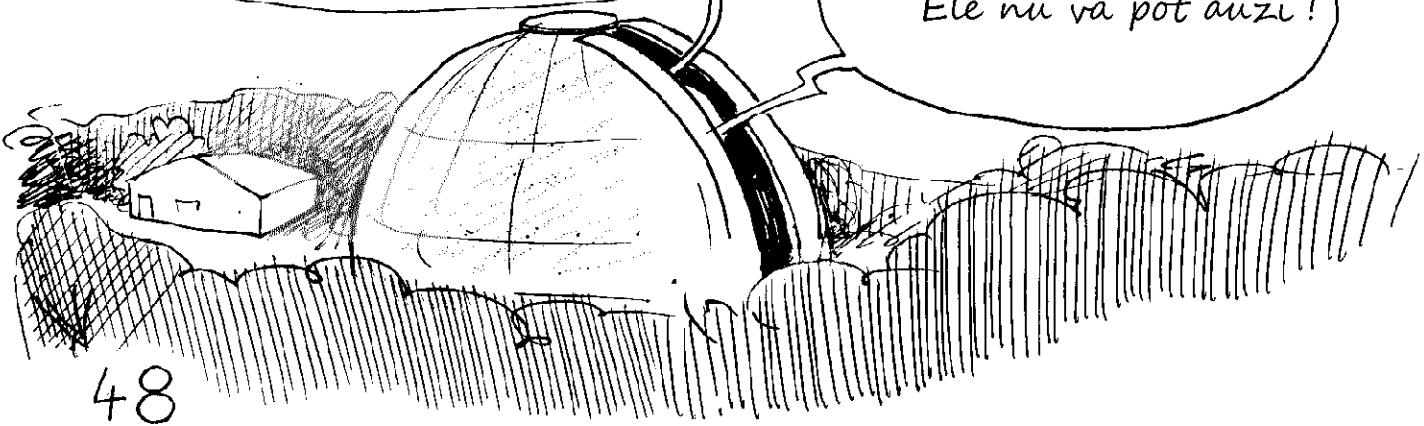
Logic, Universul ar fi trebuit sa se nasca dintr-o fantastica explozie initiala

BIG BANG

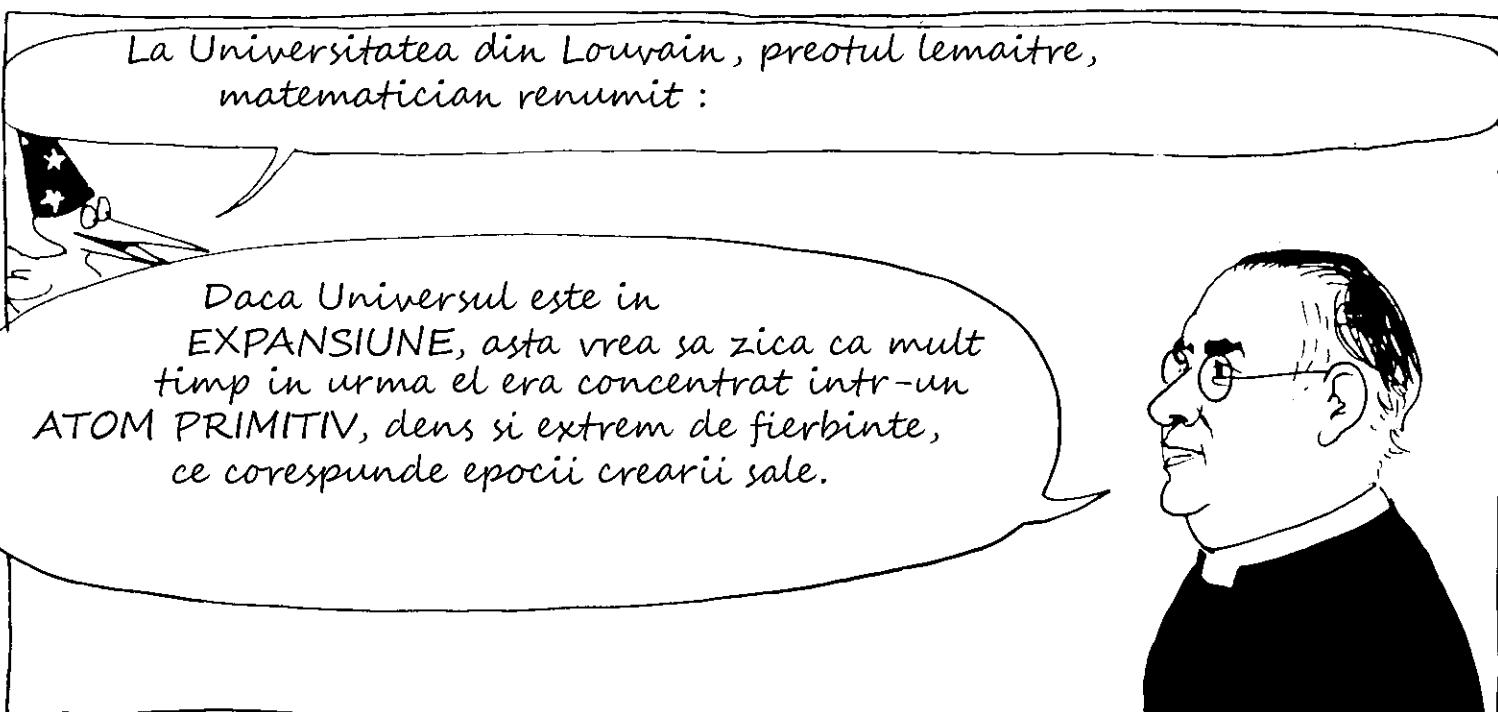
Ele ne scapa din vedere,
Milton, ele dispar !

Nu strigati atit
de tare, Edwin.
Ele nu va pot auzi !

In 1938, Hans Bethe, în Danemarca.

si atunci?
Biblia reia totul mai
tirzii!..

Trebuie numai de
schimbat datele.
Aceasta ar situa geneza
la 12 sau 15 miliarde de
ani in urma

La Cambridge, Fred Hoyle, combatte
cu insistenta aceasta teza.

Conform parerii sale, Universul se
imbogateste la nesfirsit cu atomi noi
prin-tr-un fenomen de CREARE
CONTINUA.

In fine Hoyle face totul pentru a lupta
impotriva acestei intoarceri a teologiei
in stiinta.

o biserică
impotriva altiei ...

LES QUASARS

Observatoriu din
Pasadero (USA), 1960

Profesorul Jesse Greenstein se intilneste cu studentul Thomas Matthews

Un spectru destul de uimitor, nu va pare,
Thomas ...

El are sase linii
bizare, toate in intregime in
rosu. Si tot aceasta provine
de la o stea destul de nesem-
nificativa ...

Eu analizez spectrul de un car de ani. Nici un alt corp nu emite astfel!

Așa cum totul e complet în roșu, poate că asta e efectul Doppler? De exemplu, hidrogen cu o viteza de esapare enormă?

Thomas, dacă el ar avea o asemenea viteza de esapare, el ar fi atunci foarte departe, conform legii lui Hubble, ce spune că aceasta viteza e proporțională distantei.

Dacă asta ar fi fost cazul, atunci acest praf minuscul, de 50 000 de ori mai mic decât Calea Lactee, ar emite de 100 de ori mai multă energie decât ea!

Puteti dispune ...

... eu spuneam despre ...

ce cunoaște el în spectroscopie?
El este radioastronom.

UN AN MAI TIRZIU

Maarten Schmidt:

Ei, Jess, vezi acest spectru
al unuia dintre aceste obiecte bizare,
"quasi stelare", aceste QUASARI,
detectati un an in urma.

da, Maarten

uimitor cit de
calm e olandezul
asta ...

Vezi acest spectru al hidroge-
nului

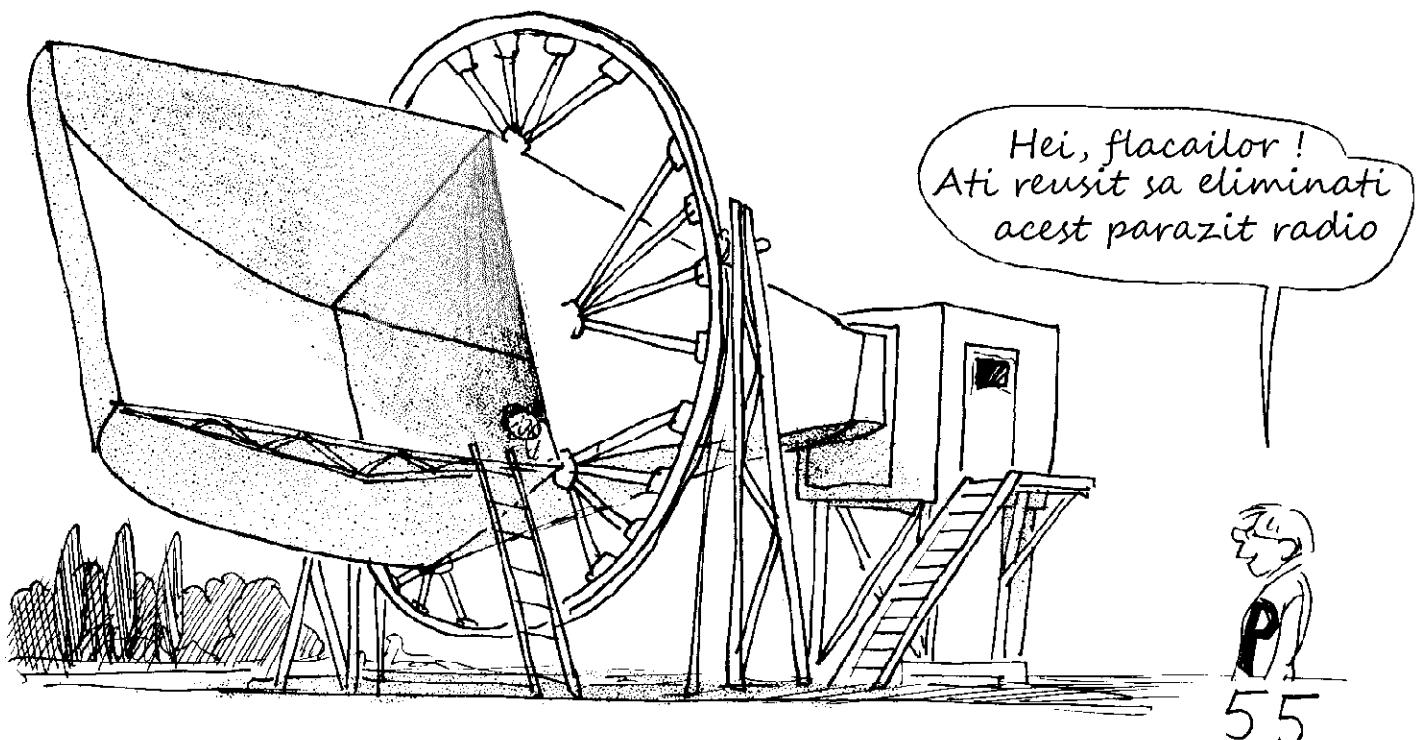
Li suprapui si ii faci
sa lumece spre rosu

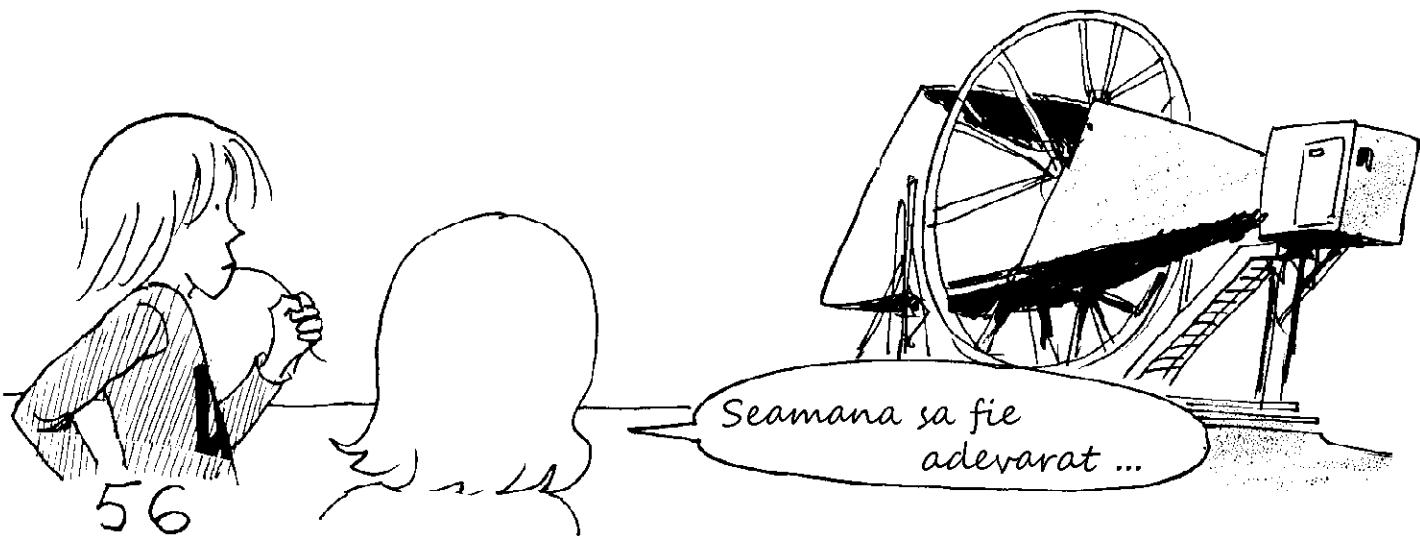
Ei sunt IDENTICI

IRADIEREA FOSILA

In 1964, in New Jersey

DAR UNDE A DISPARUT ANTIMATERIA ?

In acest minunat BIG BANG exista o dilema importanta. Inca din perioada iradierii primitive, se creaza materia si antimateria.

Atunci cind Universul se raceste, aceasta e hecatomba. Particulele si antiparticulele se anihilaza. Nu mai ramane decit UNA DINTR-UN MILIARD (*)

Dar, conform calculului
nu ar fi trebuit sa
ramina NIMIC

ABSOLUT NIMIC

Atunci, unde
este ANTI
MATERIA ?

E posibil oare ca separatia sa
fi avut loc la nivelul galaxiilor ?

sau a aglome
rarilor de galaxii

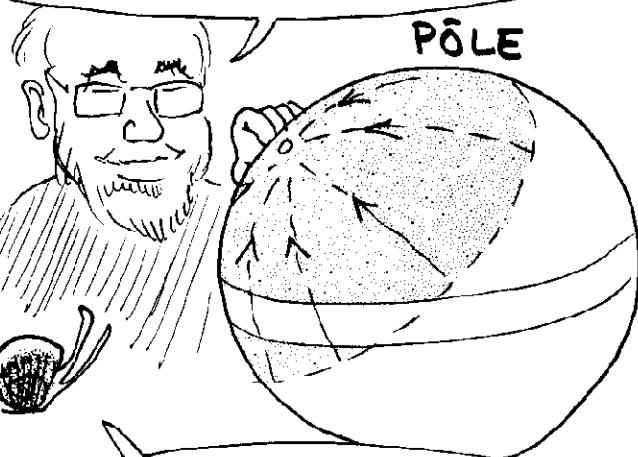
JEAN-MARIE SOURIAU,
profesor la Universitatea din Provence,
considera ca Universul s-a
divizat in doua parti

Un univers TERMINAT,
INCHIS IN SINE INSUSI.
Un tip de hypersfera
IN TREI DIMENSIUNI (*),
unde materia ocupa o
emisfera si antimateria,
cealalta emisfera

aici e o imagine
in 2 dimensiuni

Nous sommes quelque part,
ici, dans le demi-Univers
de la matière.

PÔLE

Et cette calotte, centrée sur
la Terre, représente le champ
d'observation des plus puissants
telescopes du monde, qui détectent
des QUASARS à quinze milliards
d'années-lumière.

La frontiera intre ele au loc
ANIHILATII MATERIE-ANTIMA
TERIE, ce duc la un NO-MATTER

Si ce putem vedea la
aceste distante ?

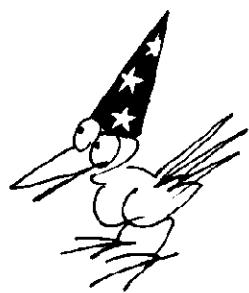
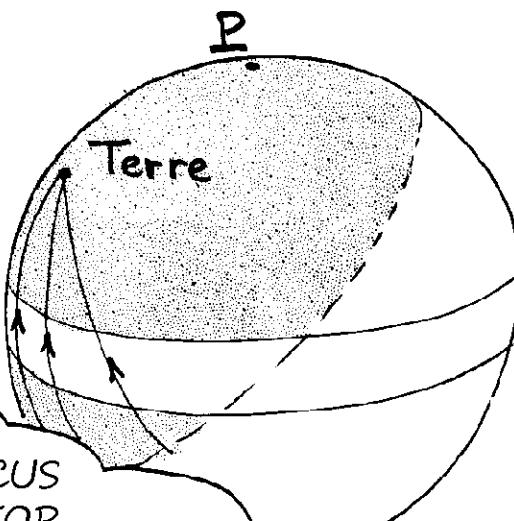
In esenta,
QUAZARII

Si, dupa cum
vedeti, o portiune a
frontierei, a
DOMENIULUI
NO-MATTER'S ar fi
vizibila, la fel ca si
antiquazarii ce s-ar afla
dupa ea

(*) Voir le GÉOMÉTRICON

Si atunci?

Cin facem urmariri
in directia lui OPHIOCUS
(sarpele), in SAGETATOR,
putem constata ca incepind cu 15 miliarde
de ani-lumina, quasarii dispar, pentru a
reaparea 400 milioane de ani-lumina
mai tarziu.

Dupa SOURIAU, aceasta lipsa explica existenta acestui strat
ecuatorial, vidat de catre anihilatii si dens de un semi-miliard
de ani-lumina.

Si, mai departe,
am putea observa
antiquasari, formati
din antimaterie.

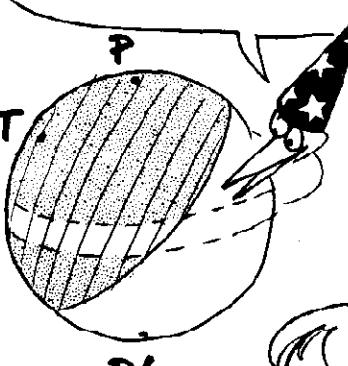

Cel mai departat
quasar, sau antiquasar, este
observat si localizat la circa
15 miliarde de ani-lumina.

SOURIAU evalueaza
PERIMETRUL acestui univers
la 60 miliarde de ani-lumina

Rezulta deci,
ca cu mijloacele actuale am
putea urmari jumata din
Universul existant

Daca intreleg corect, acest
model de Univers are DOUA
POLURI : unul pentru materie
si unul pentru antimaterie.
Ei sunt antipozi. ceea ce inseamna, in
trei dimensiuni, ca directiile in cauza
sunt opuse.

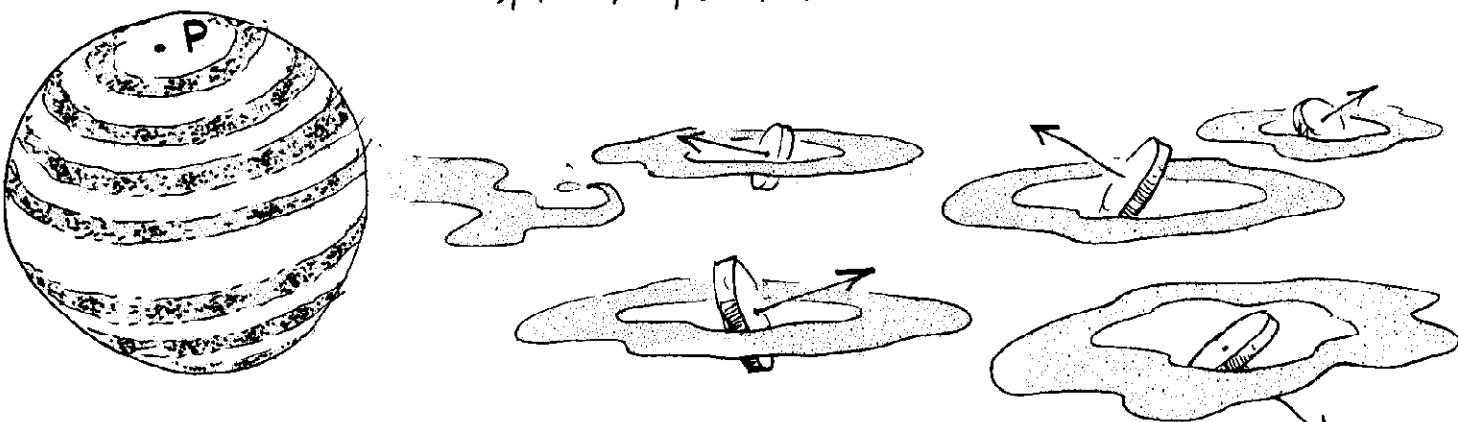
T

La inceputul secolului, am debarasat
staruitor Universul de orice centru.
Daca acest model descrie realitatea,
vom avea doua centre.
Si, ce am observa noi in aceste doua
puncte ?

Aceasta nu poate fi decit OHRMAZD si ARHIMAN (*)

Si fisia ecuatoriala ar fi ... MITHRA ?

Descifrind datele astronomice, SOURIAU descopera de asemenea ca
Universul este format din FOITE, asemenea ALUATULUI. In doua
dimensiuni aceasta ar da o acumulare conform liniilor paralele.

Axele galaxiilor ar fi indreptate, grosso modo,
spre axa polară.

De fapt, acest foietaj se manifesta la nivelul partilor
plane ale galaxiilor, descoperite recent. Axele partilor centrale
pastreaza orientatii intimplatoare.

(*) De fapt, directiile polare, calculate de catre Souriau,
sunt destul de apropiate de cele ale cosmologiei persiene.

UNIVERSUL GEMENI

Dupa eșecul teoriei sale a crearii continue, iată ca Fred Hoyle testează o nouă idee.

Universul materiei pe care îl cunoaștem noi nu constituie decit o JUMATATE DIN CEL REAL. Cealaltă materie, Universul antimateriei, ar trebui situat într-un UNIVERS GEMENE celui al nostru.

In momentul BIG BANG-ului aceste două universe s-au separat și au plecat fiecare în direcția sa. Dar SAGETILE TIMPULUI lor SUNT OPUSE. Viitorul unuia este trecutul celuilalt și viceversa.

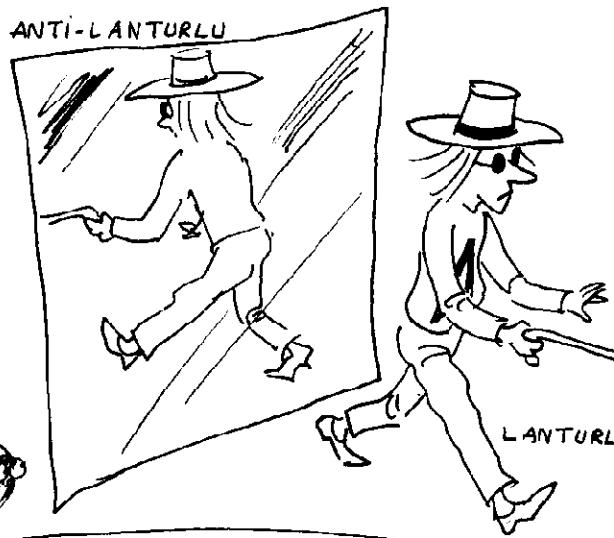
Contextul geometric al unui astfel de model are ceva destul de uimitor.

Aceste lumi ar putea fi
"in oglinda" fata de spatiu
SI DE TEMP.

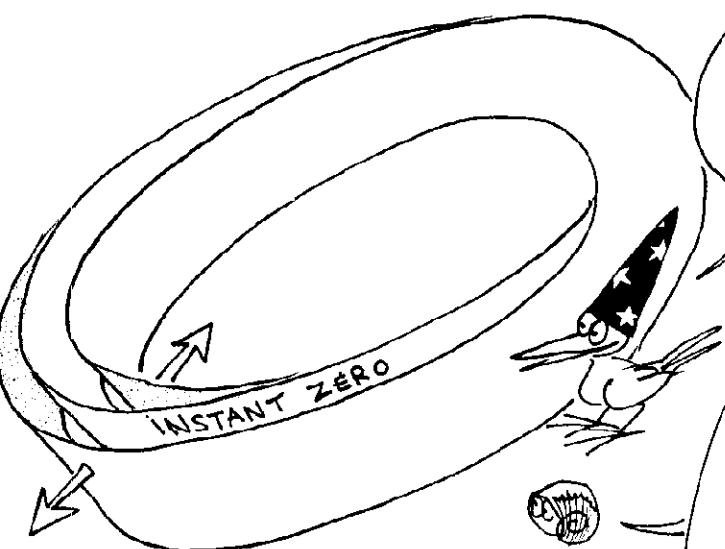
Ceea ce ar aparea DEXTROGIR intr-un
univers, ar deveni LEVOGIR in celalalt.

Si filmul evenimentelor unui
univers nu ar fi decit filmul
celuilalt, vazut invers si IN TEMP
OPUS.

ANTI-LANTURLU

Aceasta banda bilatera
isi apropiaza de doua ori
ruloul clasic al lui Möbius. Daca el
ar fi fost o oglinda, atunci banda ar
fi fost ... propria sa imagine !

BIG BANG-ul ar fi o detasare
a Universului, incleata initial
pe aceasta suprafata a clpei
zero, neorientabila in spatiu
si temp (un rulou al lui Möbius
in patru dimensiuni).

Apropierea fata in fata a acestor
doua regiuni ale Universului ar
crea aceasta aparenta de gemeni.

Si antimateria nu ar
fi decit materie antipodala.

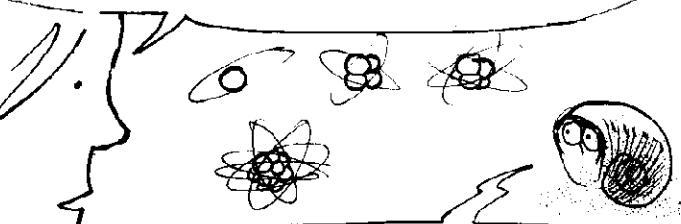

VIATA EXTRATERESTRA

Tiresias,
eu nu mai cred in
MOS CRACIUN

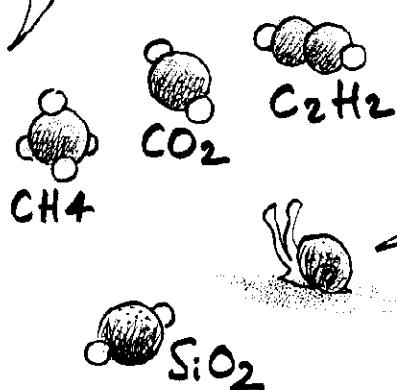
Urmareste judecata mea.
De la inceputul secolului
a fost clar ca nu exista decit
un NUMAR LIMITAT DE
ELEMENTE CHIMICE.

Si de ce noi,
Anselm? i?

Un pic mai mult decit 100 de
atomi, ce formeaza Tabelul lui
Mendeleev

Cu ajutorul acestor o suta de
atomi putem forma diferite mo-
leculi. Cele ce se bazeaza pe ato-
mul de Carbon sunt speciale.

Ele corespund unor formule des-
tul de STABILE, pentru a fi VIABI-
LE, dar nu intr-atit ca sa permita
SCHIMBURI CHIMICE extrem de
variabile. SILICIUL e de asemenea
sursa de numeroase molecule
compuse. Dar ei sunt PREA STA-
BILI pentru a servi ca baza a vietii.

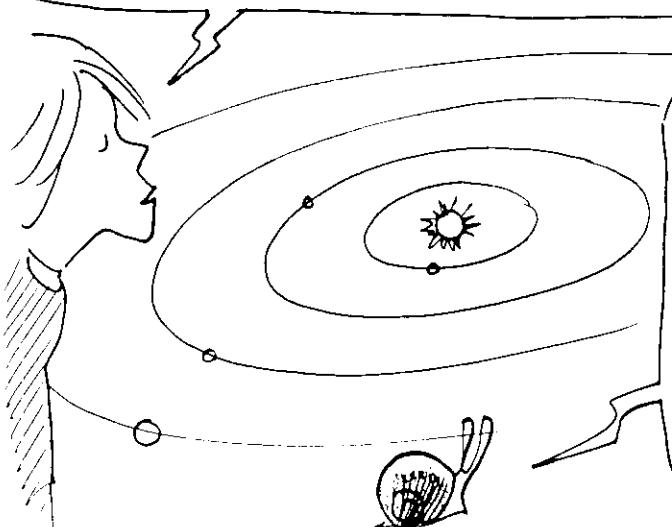
Plantele realizeaza usor fotosinteza,
descompunind GAZUL CARBONIC
CO₂. Ele ar fi incapabile de a ac-
tiona asupra compusului Siliciului,
echivalent, SiO₂, mult mai stabil.

Natura nu are o imaginatie infinita.
Asa cum o suta de atomi sunt suficienti pen-
tru a constitui baza MATERIEI, astfel gasim,
dintr-un capat in altul al galaxiei noastre si
sigur in toate celelalte, ACELEASI COMPO-
ZANTE ORGANICE.

Ca de exemplu,
aceasta molecula de alcool
etilic

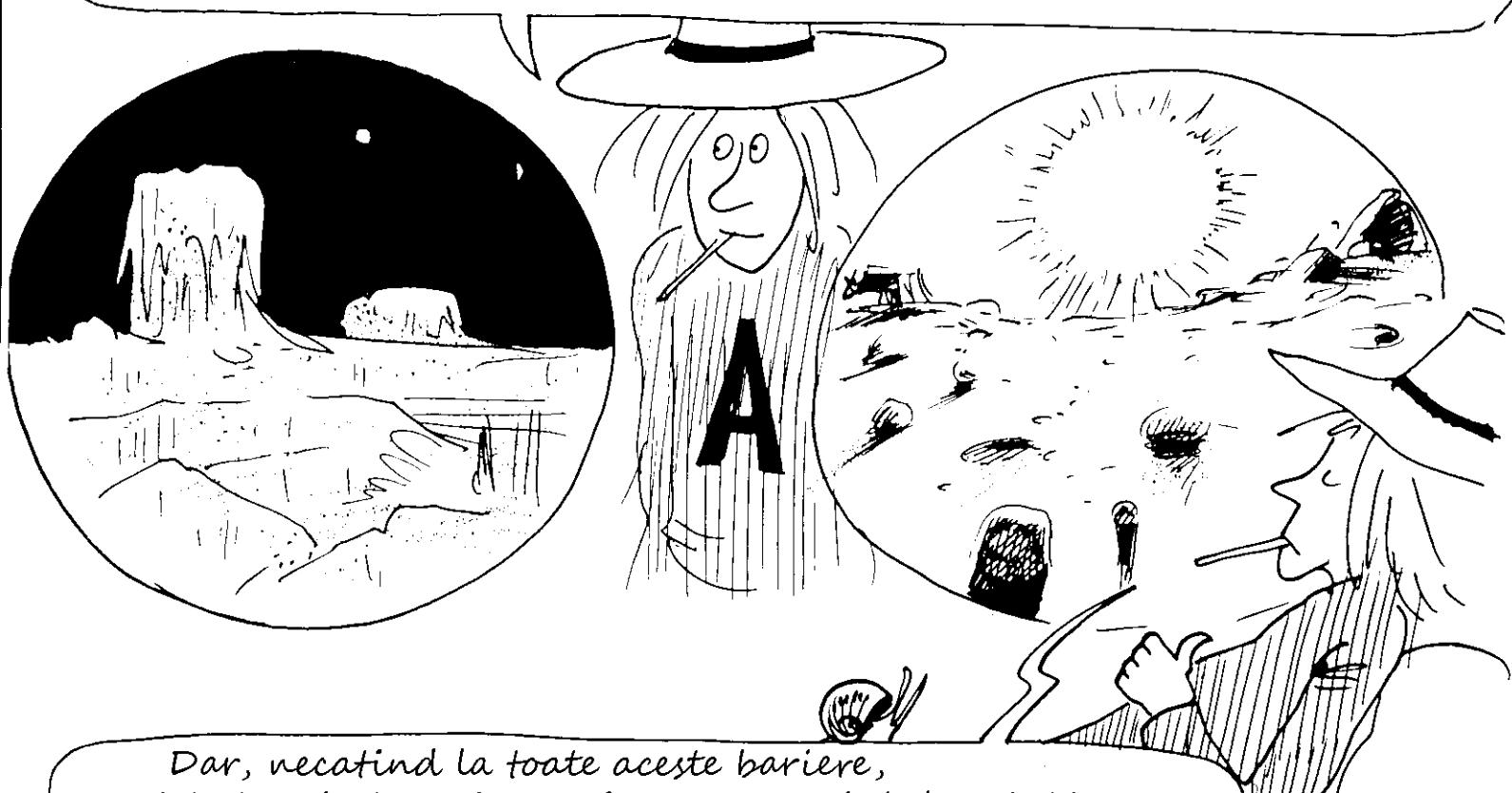
Soarele este o stea foarte banala, printre cele o suta de miliarde din galaxia noastra, si care capteaza, fara indoiala, miliarde de sisteme planetare vecine cu al nostru.

Calculele de pe computer au aratat ca pe baza gazului si prafului ce se roteste in jurul unei stele, un sistem planetar tindea sa se formeze, cu planete destul de mari in stare aproape lichida la periferie, de tipul Saturn sau Jupiter, si planete mici solide in apropierea stelei.

Din cind in cind se gaseste cite o planeta cu o masa destul de importanta pentru a putea retine o atmosfera.

Printre altele, e necesar ca ea sa se situeze in **BANDA DE APA LICHIDA**, destul de ingusta. In afara ei, apa este in stare de **VAPORI**: e **PREA CALD** pentru ca viata sa se nasca, fara a fi "fiarta". La exteriorul ei, apa se transforma in **GHEATA** si substantele nu mai sunt atit de mobile.

Dar, necatind la toate aceste bariere, VIATA trebuie sa fie un fenomen teribil de **BANAL** in intregul Univers.

Dupa aducele mele, poate ca exista o stea dintr-o suta de mii, in galaxia noastra, a carei cel putin o planeta poarta o VIATA DEZVOLTATA si FIINTE INTELIGENTE.

E posibil sa existe miliarde de galaxii in Universul nostru.
Ceea ce ar face mii de miliarde de miliarde de copii,
pe care MOS CRACIUN ar trebui sa-i viziteze
intr-o singura noapte ...

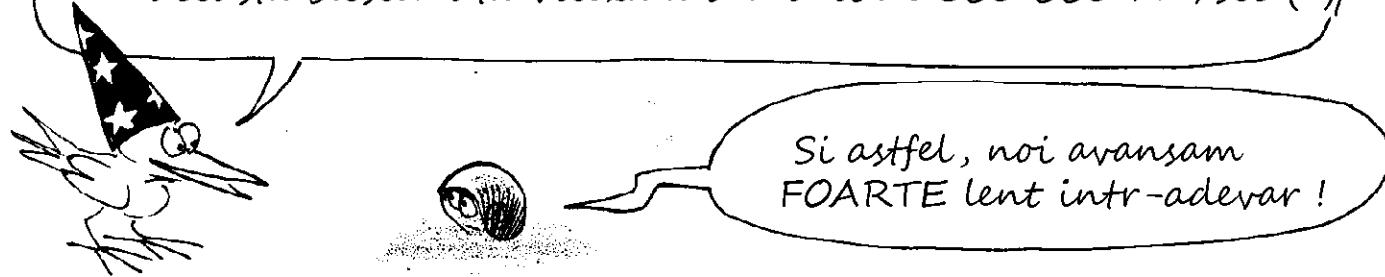

CONTACTE ?

Sonda CALATORUL a trecut numai ce orbita Uraniu. Dupa zece ani de calatorie, eaiese din SIATEMUL SOLAR.

E imposibil, dupa ALBERT EINSTEIN, de a depasi aceasta blestemata viteza a luminii de 300 000 km/sec (*)

Luind in consideratie accelerarea si incetinirea, cu o racheta ce scipa bombe de hidrogen, ar trebui sa numaram 40 DE ANI DE CALATORIE, pentru a ajunge la cea mai apropiata stea.

Anthony Hewish si Joselyn Bell
la radiotelescopul din Cambridge

INTR-O SEARA DIN AUGUST, 1967

SPRIUICI
SPRIUICI
SPRIUICI

Joselyn, d-voastră auziți
aceasta emisiune radio
modulată?

da, Anthony, auz

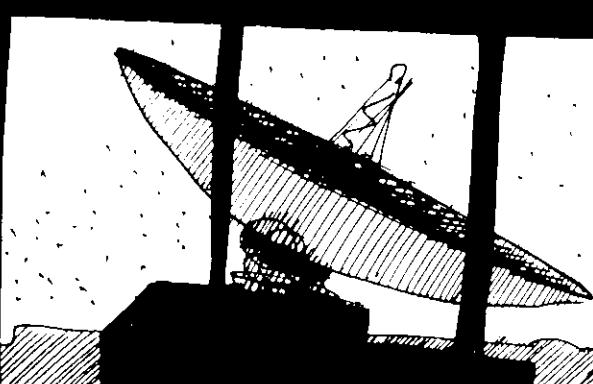
Joselyn "ei" ne vorbesc!

Da, Anthony,
e minunat!

Alerta falsă. Aceasta nu era decit
emisiunea radio a unui PULSAR,
(stea din neutroni în rotație rapidă)
ce se comportă ca un fel de far radio

De atunci, noi continuăm să ascultăm cerul, să pazim apariția unui
eventual mesaj

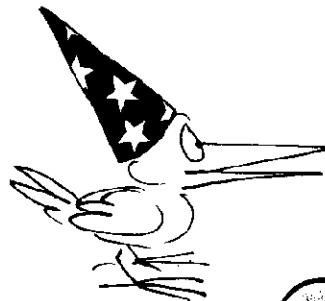
Pământul de asemenea a lansat numeroase mesaje în noaptea cosmică.

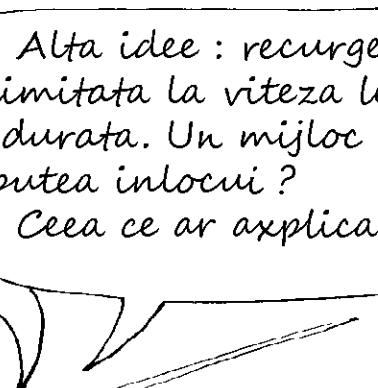
Exista mai multi factori ce pot justifica aceasta absenta de mesaje. In primul rind, fata de miliardele de ani, necesare pentru dezvoltarea vietii, FAZA INTELIGENTA nu este decit UN INFIM LAPS DE TEMP. Si ce sa mai spui despre timpul ce a trecut de la prima emisie radio, capabila sa strapunga atmosfera terestra (1934) !

Civilizatia nostra are o probabilitate importanta de a se auto-distrugere in cel mult cteva zeci de ani

daca toata lumea face la fel,
aceasta FEREASTRA DE COMUNICABILITATE de mai putin de un secol
ne pare atit de ingusta ...

Si sansele pentru ca doua civilizatii planetare sa fie "IN FAZA" sunt destul de neinsemnante.

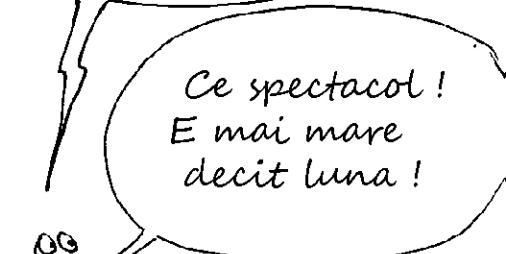
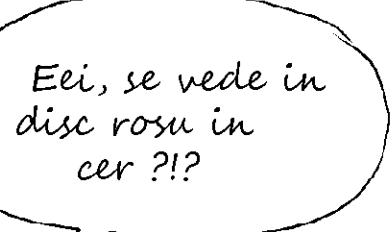
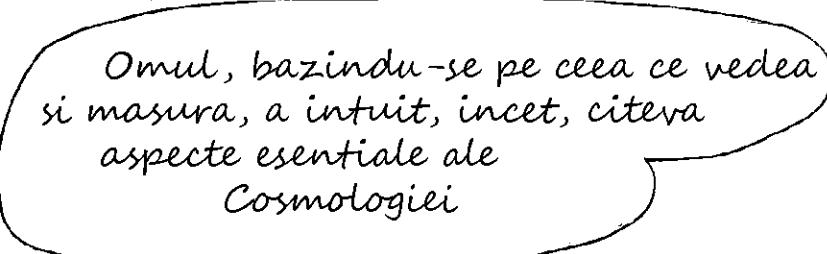
Alta idee : recurgerea la undele radio, limitata la viteza luminii, ar fi de scurta durata. Un mijloc mai rapid ce le-ar putea inlocui ?

Ceea ce ar explica tacerea radio

De cteva generatii, nimeni nu a vazut nici un semnal de fum. Nu este nimeni in dosul acestor coline !

EPILOG

e adevarat ca astrofizica moderna aduce mai multe probleme decit rezolva

ce se intimpla ?
Tiresias, ce-i cu tine ?

Am notat cteva la intimplare :
- Unde a disparut anti materia nascuta in BIG BANG ?
- De unde isi iau quazirii energia ?
- Unde "conduc" gaurile negre ?

sunteti foarte schimbati

am vazut un vehicul straniu, care, dupa ce a stat ionat la suprafata solu lui, cu o viteza de mii de km la ora, FARA NICI UN ZGOMOT

fara zgomot ? dar e absurd !

Progresele in Cosmologie au fost intotdeauna strins legate de cele ale conceptiei noastre GEOMETRICE despre Univers. Am avut nevoie de mii de ani pentru a abandona ideea unui TEMPOR ABSOLUT identic pentru toate fiintele

este un nonsens fizic

De ce ?

Judecati : vehiculele supersonice creaza neaparat o UNDA DE SOC. Daca "masina" aceasta ar atins o viteza atit de ridicata, ati fi trebuit sa auziti BANG-ul (*)

si spuneti ca n-ati auzit nimic ?

Euh... adevarat

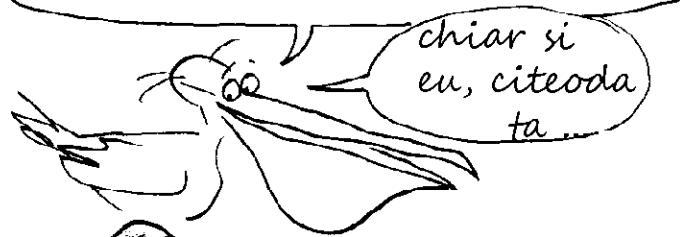
Am decis deci acum,
o data si pentru totdeauna,
ca Universul nu are decit
PATRU DIMENSIUNI (trei de
spatiu si una de timp) si ca
aceasta este un **CONTINUU**.
Acestea sunt niste lucruri
despre care nu vom mai
discuta, niciodata ...

Noi ne atasam de modelele
noastre ca de niste colaci de salvare,
sub pretextul ca ele "ne sunt de folos".

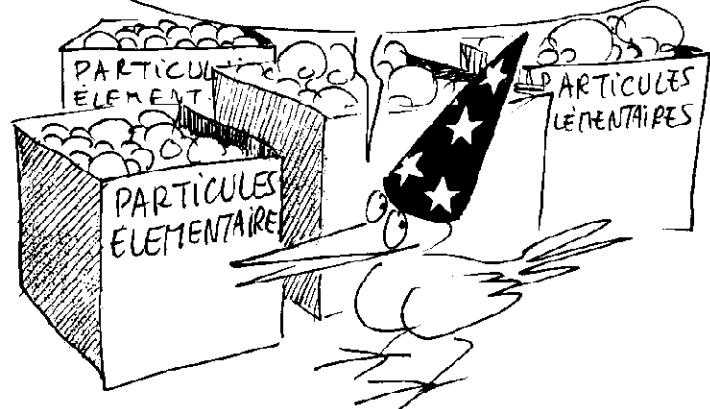
Voi nu ati
mincat cumva in
ultimul timp ...
nu stiu ... o salata
halucinogena ?

Stiti, toata lumea poate
sa aiba momente de acest gen ...

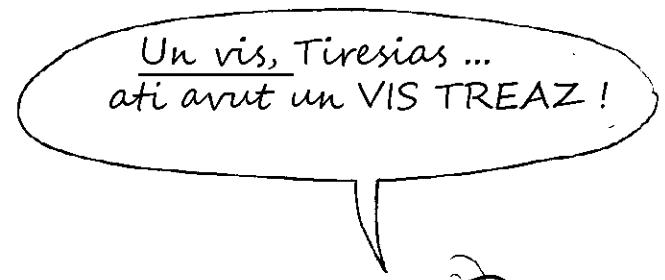

chiar si
eu, citeoda
ta ...

Dar eu am
VAZUT intr-ade
var !

E adevarat ca ne putem
uneori pune intrebarea, daca
descrierea realului de catre meca
nica cantica nu seamana cu siste
mul cercurilor lui Ptolemeu ?

Un vis, Tiresias ...
ati avut un **VIS TREAZ !**

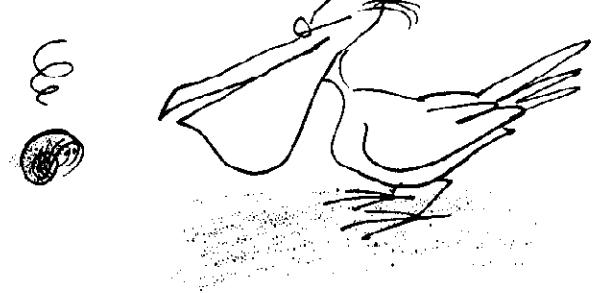
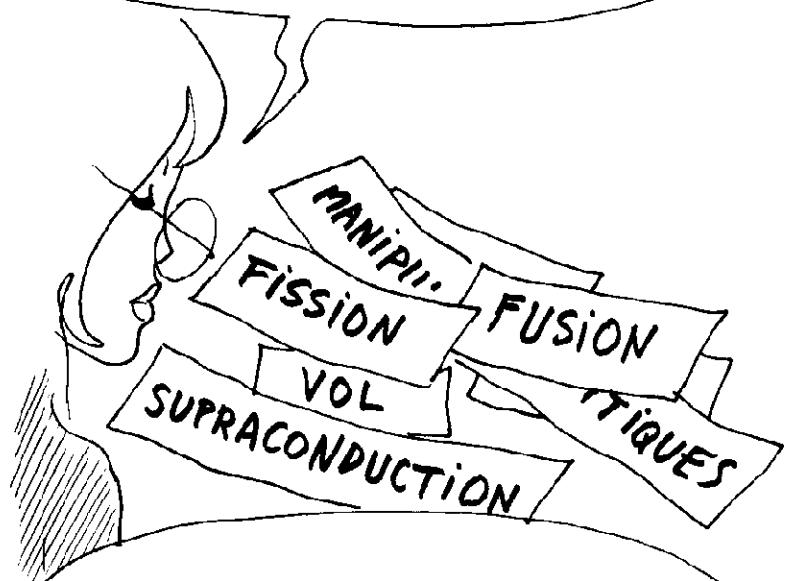

vis-a PARUT ca ati
vazut !

Sa luam ca exemplu cele zece expirimente, cele zece fenomene majore ale fizicii din zilele noastre.

Un secol in urma, fizicienii ar fi demonstrat cu siguranta ca totul aceasta era imposibil de prevazut !

Am un prieten psihiatru foarte bun, daca doriti ...;

Daca Universul ar avea mai multe "foite" quadridimensionale, in care legile relativitatii ar fi valabile ... altfel spus : e imposibil de a intrece viteza luminii IN UNIVERSUL NOSTRU ...

dar, cum sa schimbi foita Universului ? ...

iata !
o luam de la
inceput !!

SFIRSIT